

การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

สิงหาคม 2558

การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญานิพนธ์
ของ
พรพรรณ ครอบทรัพย์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

สิงหาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
สิงหาคม 2558

พรพรรณ ครอบทรัพย์. (2558). การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี
วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารและจัดการการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:
อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศร, รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสนใจในการสร้างสรรค์
ผลงานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจใน
การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ ชั้นปี
กลุ่มที่เข้าเรียน และประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิต
ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 หรือสูงกว่า วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 78 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้ง
ฉบับ เท่ากับ 0.933 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย
ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way
Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความ
แตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) ผลการวิจัยปรากฏ
ดังนี้

1. นิสิตปริญญาตรีวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ใน
ระดับมาก
2. นิสิตชายและนิสิตหญิง ระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์
ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 หรือสูงกว่า ระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์
ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

4. นิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ที่มีกลุ่มเข้าเรียนต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

5. นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ที่ความสนใจในประเภทของงานนาฏศิลป์ต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

THE CREATION IN THAI CLASSICAL DANCE OF UNDERGRADUATE STUDENTS
MAJOR IN PERFORMING ART THAI-DANCE, FACULTY OF FINE ARTS,
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
PORNPAN KROBSAP

Presented in Partial of the Requirement for the
Master of Education Degree in Education Administration and Management
at Srinakhariwirot University
August 2015

Pornpan Krobsap. (2015). *The Creation in Thai Classical Dance of Undergraduate Students Major in Performing Art Thai-Dance, Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University*. Master Thesis, M.Ed.(Education Administration and Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee. Dr.Chatupol Yongsorn, Assoc Prof Dr. Kittikorn Nopudomphan

The purposes of this study were to 1) investigate the interests in creating the Thai classical dance of the undergraduate students, majoring Thai Classical Dance at the Faculty of Arts, Srinakharinwirot University in 3 aspects: the process in creating Thai classical dance, the inspirations in creating Thai classical dance and the experiences in Thai classical dance and 2) to compare the interests in creating Thai classical dance of the undergraduate students, majoring in Thai Classical Dance in 3 aspects: the process in creating Thai classical dance, the inspirations in creating Thai classical dance and the experience in Thai classical dance categorized according to the genders, year groups, secondary educational background and the types of the interested Thai classical dance. The population of this study is 78 1st-4th year undergraduate students or higher, majoring in Thai Classical Dance at the Faculty of Arts, Srinakharinwirot University of the 2014 academic year. The instrument used in data collecting was the five-point Likert-type rating scales. The statistical procedures used in analyzing the data were the T-Test, mean, standard deviation, one-way ANOVA and Scheffe' method. The results of this study showed that:

1. Students showed high overall interests in creating the Thai classical dance and in each aspect.
2. Both male and female students showed the same level of overall interests in creating the Thai classical dance and in each aspect.
3. Students from different year groups showed the same level of overall interests in creating the Thai classical dance and in each aspect.
4. Students with different secondary educational backgrounds showed no different in terms of creating the Thai classical dance.

5. Students whose interests were on different types of the Thai classical dance showed the same kind of level of overall interests in creating the Thai classical dance and in each aspect

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของ

พรพรรณ ครอบทรัพย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลัก

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศร)

(อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวารพงษ์)

.....ที่ปรึกษาร่วม

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)

(อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศร)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.จตุพล ยงศร อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษานิตยบัณฑิต ที่เสียสละเวลาอันมีค่า ให้คำแนะนำปรึกษา การจัดทำปริญญาโทฉบับนี้ ทุกขั้นตอน ขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรวงษ์ และอาจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ ที่สละเวลาอันมีค่า ในการเป็นกรรมการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะที่ดี เพื่อให้ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนาณรงค์ และ อาจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสาขาวิชาอุดมศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ตลอดระยะเวลาในการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อน พี่ ๆ ทุกคน ในสาขาวิชาการอุดมศึกษา ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดี ตลอดระยะเวลาในการทำปริญญาโท

ขอขอบคุณ นิสิตปริญญาตรีวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยทุกคน ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการทำแบบสอบถามอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ได้มีส่วนช่วยในการสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ประสบความสำเร็จ เป็นกำลังใจในยามท้อแท้ คุณค่าของปริญญาโทฉบับนี้ ขอมอบให้แต่

ครูบาอาจารย์ทุกท่าน บิดา มารดา ครอบครัว เพื่อนและบุคคลที่เคารพทุกท่าน

พรพรรณ ครอบทรัพย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายและลักษณะของความสนใจ.....	9
ทฤษฎีของแรงจูงใจ.....	13
ความหมายและประเภทของแรงจูงใจ.....	15
ความหมายและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย.....	17
ลำดับเหตุการณ์ในการเกิดนาฏศิลป์ไทย.....	20
ลักษณะของนาฏศิลป์ไทย.....	22
วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย.....	25
การจัดระบบการศึกษาของวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	32
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	32
ลักษณะของเครื่องมือ.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การวิเคราะห์ข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	58
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	58
สรุปผลการวิจัย.....	59
การอภิปรายผล.....	60
ข้อเสนอแนะ.....	65
บรรณานุกรม.....	67
ภาคผนวก.....	75
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม.....	76
ภาคผนวก ข หนังสือนำและแบบสอบถาม.....	78
ภาคผนวก ค คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	92
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและหาค่าร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	37
2 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน.....	38
3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิต ปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย เป็นรายข้อ.....	39
4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ งานนาฏศิลป์ไทย เป็นรายข้อ	42
5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย เป็นรายข้อ.....	45
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ	48
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิตระดับ ปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	49

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

8	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสนใจในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มที่เข้าเรียน.....	50
9	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามประเภท ของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ.....	51
10	เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	53
11	เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	54
12	เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มที่เข้าเรียน.....	55
13	เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามประเภทงานที่สนใจ	56
14	ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยได้ชื่อว่ามี ความเจริญรุ่งเรืองทางอารยธรรมด้านนาฏศิลป์มาช้านาน โดยถือกำเนิดมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ดังปรากฏในหนังสือไตรภูมิพระร่วงของพระมหาธรรมราชาลิไทว่า “บ้างเต็น บ้างรำ บ้างพ้อน ระเบ้าบันลือ” (พันทิพา สิงห์ขจรจิต. ม.ป.ป. : 1) แสดงให้เห็นว่าในสมัยสุโขทัยนั้น เริ่มก่อกำเนิดนาฏศิลป์ไทยมาบ้างแล้ว เพียงแต่การแสดงในสมัยนั้น ยังไม่มีแบบแผนที่แน่นอน เป็นเพียงการแสดงเพื่อความบันเทิง และการผ่อนคลายยามว่างจากการทำงาน ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา เริ่มปรากฏหลักฐานที่สำคัญ เป็นลายลักษณ์อักษรที่เก่าแก่ที่สุด อยู่ในรูปตัวบทสำหรับแสดง ส่วนการวิเคราะห์วิจารณ์มาปรากฏในสมัยรัตนโกสินทร์และอยู่ในรูปมุขปาฐะ ตำราทางนาฏศิลป์เล่มแรกของไทยสันนิษฐานว่าเป็น “ตำรารำ” ในสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีลักษณะเป็นภาพวาดท่ารำต่าง ๆ และตำราที่ปรากฏข้อมูลเป็นลายลักษณ์อักษรเริ่มครั้งแรกในสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ “ตำราพ้อนรำ” พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ จากหลักฐานที่จารึกนั้น จะเห็นได้ว่า พระมหากษัตริย์ในสมัยก่อน ทรงเห็นความสำคัญของนาฏศิลป์อย่างมาก จนกระทั่งมีการจารึกเป็นตำราพ้อนรำ เพื่อเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมไม่ให้สูญหาย (เสาวนิต วิงวอน. 2543: 82)

นาฏศิลป์ไทย ถือว่าเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่ง ที่มีความงดงามและมีส่วนช่วยให้มนุษย์มีความสุข นอกจากนี้ ยังเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และยังเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากต่อชีวิตประจำวันและวิถีชีวิตของชาวไทยซึ่งไม่ใช่เป็นความบันเทิงเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับศาสนาและกลุ่มสังคมหลายกลุ่ม โดยแท้จริงแล้วนาฏศิลป์ไทยนั้นสามารถที่จะบรรยายลักษณะเฉพาะตัวและยังสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมไทยที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ โดยเฉพาะ ดังนั้นเราสามารถสังเกตได้ว่านาฏศิลป์ของไทยจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่จะบ่งบอกให้เห็นถึงความเป็นไทย (โรงเรียนเมืองหลังสวน. 2556: ออนไลน์) การสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญต่องานศิลปะทุกแขนง และเป็นส่วนที่แสดงถึงกระบวนการแนวคิดและเทคนิคในการสร้างสรรค์ โดยมีการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ละเอียดและชัดเจน พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์เป็นการแสดงถึงภูมิหลังของศิลปินในแง่มุมต่าง ๆ เกี่ยวกับความคิด

และรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พัฒนาการด้านการสร้างสรรค์จากอดีต (ฉันทนา เอี่ยมสกุล. 2553:34) มนุษย์เป็นตัวละครสำคัญในการสร้างสรรค์งานศิลปะทำการถ่ายทอดสิ่งแวดลอมต่าง ๆ ด้วยวัสดุที่ได้เลือกสรรมาแล้วนำมาประกอบเป็นรูปทรงใหม่ ประกอบกับความคิดสร้างสรรค์ (Creative idea) ซึ่งจะมีผลให้ผลงานศิลปะนั้น ๆ มีรูปแบบเทคนิคต่าง ๆ ที่แปลกใหม่สามารถสร้างความสนใจแตกต่างกันออกไป เนื่องจากสิ่งแวดลอมได้เป็นตัวกำหนด ให้มนุษย์แบ่งแยกเป็นกลุ่มเป็นประเทศทำให้เกิดขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งศิลปกรรมที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยมนุษย์ในแต่ละสังคมนั้นก็จะมีแฝงคุณค่าอยู่เสมอ (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2555: ออนไลน์) การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ที่ดี ที่มีคุณค่านั้น ผู้สร้างสรรค์ต้องทำการรวบรวมข้อมูลมาเป็นปัจจัยในการสร้างสรรค์ เพราะการสร้างสรรค์ศิลปะใด ๆ ก็ตาม มิได้เกิดขึ้นจากความว่างเปล่า แต่เป็นกระบวนการที่มีอยู่ก่อนแล้วมาประยุกต์หรือปรับเปลี่ยน ซึ่งผู้สร้างสรรค์จะต้องรู้จักวิธีการสร้างสรรค์งาน โดยการนำข้อมูลที่เป็นแรงบันดาลใจมาช่วยในการประดิษฐ์ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ นำมาเป็นพื้นฐานในสร้างสรรค์งานที่ตนต้องการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ ในจินตนาการได้ง่ายขึ้น โดยมีการกำหนดรูปแบบ ให้ชัดเจน และสร้างสรรค์งานตามวัตถุประสงค์ของตน จะทำให้ผลงานนาฏศิลป์มีความแปลกใหม่และโดดเด่นอย่างแท้จริง (สุรพล วิรุฬห์รักษ์. 2547: 229-230)

ปัจจุบัน มีการส่งเสริมให้คนไทยหันมาสนใจชมงานนาฏศิลป์ไทยมากยิ่งขึ้น โดยจะเห็นได้ชัดเจนจากการแสดงโขน โดยมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งจัดเป็นประจำต่อเนืองทุกปี มีการพัฒนาปรับปรุงให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งเยาวชนไทยและประชาชนทั่วไป ให้ความสนใจเข้าร่วมรับชมเป็นอย่างดี ม.ล.ปิยภัสร์ ภีรมย์ภักดี รองประธานคณะกรรมการอำนวยการ และผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์กล่าวว่า มีเยาวชนให้ความสนใจแสดงโขนมากขึ้นจาก 4 ปีที่แล้ว มีการคัดเลือกนักแสดงเพียง 30 คน แต่ปีนี้มีกว่า 500 คน (คมชัดลึก. 2556: ออนไลน์) นั่นก็อาจแสดงให้เห็นว่า การให้ความสนใจในงานนาฏศิลป์ไทยจากผู้เข้าชมมีอัตราที่เพิ่มขึ้นทุกปี การสนับสนุนจากผู้ปกครองให้บุตรหลานของตนหันมาสนใจในงานนาฏศิลป์ไทย อันเป็นสมบัติล้ำค่าของชาติ จึงนับได้ว่าเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมสนับสนุนเป็นอย่างยิ่ง เพื่อจะได้รักษาอนุรักษ์มรดกของไทยไม่ให้สาบสูญ คงอยู่คู่ประเทศต่อไป ดังที่ วิมลศรี อุปรมัย (2553: 2) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมให้เยาวชนได้เรียนรู้นาฏศิลป์ไทย โดยบรรจุให้เป็นรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้น เป็นวิชาที่จำเป็นและสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ฉะนั้น ผู้ที่เข้ามาเลือกเรียนในวิชานาฏศิลป์จะได้รับสิ่งดีงามไม่เฉพาะทำร้ายซึ่งเป็นมาตรฐานของคนในชาติเท่านั้น เนื้อหาของวิชานาฏศิลป์ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ยังเกี่ยวข้องกับและหมายรวมไปถึงวัฒนธรรมและมรดกประจำ

ชาติอีกด้วย ดังนั้น สถาบันที่ผลิตและให้ความรู้ทางด้านนาฏยศาสตร์ ครูและผู้ que เข้ารับการศึกษาง ภูมิใจได้ว่า ได้มีส่วนช่วยรักษาความดั้งเดิมและสามารถถ่ายทอดได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่ควร แก่การยกย่อง

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นคณะที่รับผิดชอบให้มีการ ถ่ายทอดความรู้รายวิชานาฏศิลป์ไทย ซึ่งได้สถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2511 ในยุคแรกเริ่มนั้น คณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นเพียงแผนกหนึ่งในคณะวิชาการศึกษา โดยมีศาสตราจารย์พิเศษอารี สุทธิพันธุ์ เป็นผู้ผลักดันให้เกิดหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา ขึ้นในแผนกศิลปศึกษา คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 เมื่อวิทยาลัยวิชา การศึกษา ประสานมิตร ได้รับการยกระดับฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แผนกศิลปศึกษาที่เคยมีอยู่เดิมจึงได้พัฒนาเป็นภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม สังกัดคณะ มนุษยศาสตร์ และต่อมาในปีพ.ศ. 2536 คณะศิลปกรรมศาสตร์ได้สถาปนาขึ้น เปิดสอนในระดับ ปริญญาตรี ทั้งหมด 6 ภาควิชา 14 วิชาเอก ได้แก่ ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ไทย ภาควิชาดุริยางค ศาสตร์สากล ภาควิชาทัศนศิลป์ ภาควิชาทัศนศิลป์ศึกษา ภาควิชาออกแบบทัศนศิลป์ และภาควิชา ศิลปะการแสดง และเปิดสอนในระดับปริญญาโท 4 วิชาเอก ได้แก่ สาขาวิชาศิลปศึกษา สาขาวิชา มานุษยดุริยางควิทยา สาขาวิชาทัศนศิลป์(ศิลปสมัยใหม่) และสาขาวิชานวัตกรรมกรรมการออกแบบ (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556: ออนไลน์)

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนวิชาเอกนาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ แบ่งออกได้ 2 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยและสาขาวิชาเอกนาฏศิลป์สากล ซึ่งตลอดระยะเวลา การศึกษานั้น นิสิตทุกคนจะต้องสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในทุกๆ ชั้นปี เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะ ทางด้านนาฏศิลป์ให้เกิดการพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทยต่อไปในอนาคต (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556: ออนไลน์) ซึ่งทักษะต่างๆ ที่จะต้องมีการพัฒนานั้น จำเป็นต้องอาศัยหลักสูตรการเรียนการสอนที่ดี ตรงตามความต้องการของ นิสิตที่เข้ารับการศึกษ่า ส่งผลให้เกิดพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยที่ดีและมี คุณภาพ (ระวีวรรณ วรรณวิไชย. 2556: สัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับความสนใจของนิสิตวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย เกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ทั้ง 3 ด้าน พบว่ามี ดังนี้

ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย นิสิตมีความเห็นว่า วิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์นั้น จำเป็นที่จะต้องอาศัยอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญให้การแนะนำ และคอยช่วยชี้แนะ แต่ที่ผ่านมา การให้ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ และนอกจากนี้ การเปิดโอกาสให้พูดคุย

ซักถามวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิธีการสร้างสรรค์งาน ยังไม่ปรากฏให้เห็นเท่าที่ควร ซึ่งหากนิสิตบางคนยังไม่เข้าใจถึงวิธีการสร้างสรรค์งาน จะทำให้การสร้างสรรค์งานในแต่ละครั้ง ไม่ราบรื่น และผลงานการสร้างสรรค์ที่แสดงออกมานั้น ไม่เป็นไปดั่งที่ตั้งใจไว้ หรือมีการแนะนำวิธีการสร้างสรรค์ที่มีรายละเอียดเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น จะช่วยให้นิสิตเข้าใจในวิธีการสร้างสรรค์งานมากยิ่งขึ้น (อารยา แจ่มจันทร์; เพียงอ อสอนแก้ว และเปรมกมลรัตนกลาง. 2556: สัมภาษณ์)

ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย พบว่า การสร้างสรรค์ไม่เกิดขึ้นตามเจตนาของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งที่ผ่านมา นิสิตส่วนใหญ่ขาดแรงกระตุ้นเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งาน เนื่องจากการเรียนการสอนยังไม่ได้เปิดกว้างให้นิสิตสร้างสรรค์ผลงานตามแรงบันดาลใจของตนเอง การเรียนการสอนไม่ได้ปลูกเร้าให้นิสิตเข้าใจ เข้าถึงคำว่า แรงบันดาลใจ เพียงแต่เป็นสิ่งที่นิสิตจำเป็นต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนิสิตบางคนยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของแรงบันดาลใจ นิสิตบางคนเห็นว่า บางครั้ง ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์เองควรให้มีการพบปะกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะ เพื่อให้นิสิตเกิดแรงบันดาลใจ หรืออาจมีการพานิสิตไปเยี่ยมชมความงดงามทางศิลปะยังสถานที่ต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการสร้างสรรค์งาน และควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้สร้างสรรค์ผลงานตามแรงบันดาลใจของตนเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นิสิตเกิดแรงบันดาลใจที่สำคัญในการสร้างสรรค์งานต่อไป (ธิตาภรณ์ สอนนุช; วิภาวี พิศาลบุรณะ. 2556: สัมภาษณ์)

ด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย นิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทยมาก่อน เมื่อมาสร้างสรรค์งานอาจเกิดความท้อใจ เพราะตนเองไม่สามารถสร้างงานให้ออกมาตรงตามความต้องการของตนเองได้ เมื่อผู้สร้างสรรค์ผลงานไม่มีประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทยมาก่อน ผู้สร้างสรรค์เองก็จะไม่เข้าใจถึงท่วงท่า การใช้ภาษา ท่ารำ ในการสื่อสารกับผู้ชม ทำให้ผู้ชมไม่เข้าใจในงานที่ตนเองต้องการจะสื่อ และไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตัวเอง จำเป็นจะต้องอาศัยเพื่อนที่มีประสบการณ์คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ซึ่งการกระทำเช่นนี้ จะไม่ส่งผลดีต่อตัวนิสิต นอกจากนี้ยังทำให้นิสิตไม่เกิดประสบการณ์ในด้านนาฏศิลป์ไทยอีกด้วย (พิมพ์รดี อวยพรชัยสกุล; ปวันดา แก้วงาม และ ธนิตา เสนชัย. 2555: สัมภาษณ์)

จากข้อมูลดังกล่าวและสภาพปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจ ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเสนอใช้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอน วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้าน การเรียนนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ให้เกิดการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นเรื่อยไป

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน นาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และด้านประสบการณ์ทาง นาฏศิลป์ไทย

2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มที่เข้าเรียน และประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ในการพิจารณาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร การเรียนการสอน เพื่อให้ตรงตามความต้องการของนิสิตและเพื่อให้นิสิตมีประสิทธิภาพในการศึกษา สามารถสร้างสรรค์ผลงานให้มีความงดงาม มีคุณค่าและมีความหลากหลายทางศิลปะ จะได้พัฒนา ศักยภาพนิสิตให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตรงตามคุณลักษณะที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ ตั้งเป้าหมายไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 หรือสูงกว่า วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 78 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 เพศ แบ่งเป็น

- 1.1.1 ชาย
- 1.2.1 หญิง
- 1.2 ชั้นปี แบ่งเป็น
 - 1.2.1 ชั้นปีที่ 1
 - 1.2.2 ชั้นปีที่ 2
 - 1.2.3 ชั้นปีที่ 3
 - 1.2.4 ชั้นปีที่ 4 และสูงกว่า
- 1.3 กลุ่มที่เข้าเรียน แบ่งเป็น
 - 1.3.1 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 - 1.3.2 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- 1.4 ประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ แบ่งเป็น
 - 1.4.1 นาฏศิลป์พื้นบ้าน
 - 1.4.2 นาฏศิลป์ราชสำนัก
 - 1.4.3 นาฏศิลป์ปรับปรุง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้านคือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือเอาใจใส่ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องหรือพบเห็นในการทำงาน ความอยากรู้อยากเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงออกโดยการขวนขวายที่จะเข้าร่วมหรือติดตามกิจกรรมต่าง ๆ เป็นความรู้สึกที่โน้มเอียงในการที่จะเลือกทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจะเสาะหาสิ่งสนใจด้วยความตั้งใจและยอมรับในคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ

2. การสร้างสรรค์ หมายถึง กระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะในการคิดที่แตกต่างกัน อันจะนำไปสู่การค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ด้วยการคิดดัดแปลง ปรับแต่งทางความคิดเดิมผสมผสานกัน ได้เกิดสิ่งใหม่

3. นาฏศิลป์ไทย หมายถึง ศิลปะในการฟ้อนรำของไทย เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นอย่าง ประณีตและงดงาม ซึ่งล้วนมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งนาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์แบบแผน และ นาฏศิลป์ปรับปรุง

4. การสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย หมายถึง วิธีการ ขั้นตอนการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ ด้วยความตั้งใจและมีข้อมูลที่ชัดเจน เหมาะสม มีความสามารถในการคิดได้หลากหลาย และแปลกใหม่จากเดิม โดยสามารถประดิษฐ์ศิลปะในการฟ้อนรำ ด้วยความประณีตงดงามและมี แบบแผน

4.1 ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย หมายถึง ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ผลงาน อย่างมีระเบียบแบบแผน โดยผู้สร้างสรรค์ผลงานจะต้องกำหนดแนวคิด รูปแบบการแสดง การ ประพันธ์เพลง การออกแบบเครื่องแต่งกายและทรงผม การออกแบบกระบวนท่ารำ การคัดเลือก นักแสดง การถ่ายทอดกระบวนท่ารำ การฝึกซ้อมการแสดง โอกาสที่ใช้ในการแสดง และนำ องค์ประกอบทั้งหมดมาสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ให้เกิดความสวยงามและทรงคุณค่า อาจต้องใช้ระยะเวลา ในการทำความเข้าใจถึงขั้นตอนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และจำเป็นจะต้องศึกษา วิธีการสร้างสรรค์งานจากศาสตร์ทางศิลปะแขนงอื่นด้วย เพื่อช่วยเปิดมุมมองการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ให้มีรูปแบบหลากหลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการทางนาฏศิลป์นี้ จำเป็นจะต้องอาศัย ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีความรู้ทางด้านนี้ แนะนำและให้ความรู้ จึงจะเกิดเป็นผลงานนาฏศิลป์ที่ดีและมี คุณค่า

4.2 ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดจาก ความประทับใจเข้าสู่ความรู้สึกเกิดเป็นจินตนาการ เกิดแรงส่งให้เกิดการขับเคลื่อน เกิดแรงกระตุ้น แรงผลักดัน เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ การสร้างงานตามความฝันของผู้ออกแบบ เกิดศิลปะนาฏศิลป์ ไทยรูปแบบใหม่ หลากหลากหลายประเภท ซึ่งแรงบันดาลใจสามารถกระตุ้นความคิดให้บุคคลนั้นๆ กระทำ สิ่งใดที่พึงประสงค์ ไม่ว่าจะยากเย็นสักเพียงใด ก็พร้อมที่จะฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลายเพื่อให้สิ่งที่ ต้องการจงได้ ซึ่งแรงบันดาลใจนี้ สามารถเกิดขึ้นได้จากการดูงานศิลปะหลากรูปแบบ หรือการพบ เห็นสิ่งทั่วไปรอบๆตัวเอง ก็สามารถเกิดแรงบันดาลใจได้เช่นกัน นอกจากนี้ แรงบันดาลใจยัง สามารถเกิดขึ้นได้จากตัวของบุคคลเอง หรือจากคำแนะนำของศิลปิน ครูอาจารย์ก็ได้ นับได้ว่า แรงบันดาลใจ คือพื้นฐานในการออกแบบศิลปะนาฏศิลป์ไทย และทำให้นาฏศิลป์ไทยมีความงดงาม แปลกใหม่อีกด้วย

4.3 ด้านประสบการณ์สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ การลงมือ ทำ หรือการได้พบเห็น เกี่ยวกับกระบวนท่าสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยมาก่อน รวมถึงการเคยได้ ผ่านกระบวนท่าสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ไม่ว่าจะเป็นผู้ออกแบบ นักแสดง หรือผู้ช่วยในเรื่อง การสร้างสรรค์ทุกกระบวนท่าก็ตาม ซึ่งประสบการณ์สามารถเกิดขึ้นได้ จากคำบอกเล่า คำแนะนำ

การลองผิดลองถูก การหมั่นฝึกฝน อยู่สม่ำเสมอ จนเกิดกลายเป็นประสบการณ์ ประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไม่เพียงแต่จะเป็นสาระเนื้อหาวิชาในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นที่จะต้องเสาะแสวงหาความรู้ภายนอกด้วย ซึ่งประสบการณ์ที่ดี จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาอันพอสมควร จึงจะสามารถนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริงในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย

5. ชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นปีการศึกษาของนิสิตระดับชั้นปริญญาตรี โดยจะใช้กำหนดจำนวนปีการศึกษาของนิสิตแต่ละคน โดยมีด้วยกันทั้งสิ้น 4 ชั้นปี ตั้งแต่ ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า

6. กลุ่มผู้ที่เข้าเรียน หมายถึง ลักษณะการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น มัธยมศึกษา (สายสามัญ) และ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (สายอาชีพ) ซึ่งการเรียนการสอนสายสามัญนั้นจะเน้นการเรียนทฤษฎี ในเนื้อหา รายวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และสังคม เป็นต้น ส่วนการเรียนการสอนสายอาชีพนั้น จะเน้นการปฏิบัติเฉพาะทาง ได้แก่ วิทยาลัยสารพัดช่าง วิทยาลัยนาฏศิลป์ เป็นต้น

7. ประเภทของงานนาฏศิลป์ไทยที่สนใจ หมายถึง ลักษณะของงานนาฏศิลป์ไทย ที่สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภท ตามลักษณะของการรำ ได้แก่ นาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์ราชสำนัก และนาฏศิลป์ปรับปรุง

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิตชายและหญิง มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
2. นิสิตที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
3. นิสิตที่กลุ่มเข้าเรียนต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีความสนใจในประเภทของนาฏศิลป์ไทยต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในแต่ละด้านและโดยรวมแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้ ความหมายและลักษณะของความสนใจ ทฤษฎีของแรงจูงใจ ความหมายและประเภทของแรงจูงใจ ความหมายและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย ลำดับเหตุการณ์ในการเกิดนาฏศิลป์ไทย ลักษณะของนาฏศิลป์ไทย วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และการจัดระบบการศึกษาของวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความหมายและลักษณะของความสนใจ

ความหมายของความสนใจ

ความสนใจนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียน เป็นต้นทางที่จะทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจอยากรู้อยากเรียนในวิชาที่จะสอนและเอาใจใส่ เมื่อนักเรียนเกิดความพอใจก็ย่อมจะขวนขวายพยายามค้นหาคำความรู้ เตรียมพร้อมที่จะแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังที่ประสงค์ (กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2530: 214)

จากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจ มีนักจิตวิทยา นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของความสนใจ ไว้ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528: 233) ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความสนใจของแต่ละบุคคลแตกต่างกันเนื่องจากองค์ประกอบสำคัญๆ คือ ความต้องการ ความถนัด และสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคมแตกต่างกัน

วนิช บรรจง และคนอื่น ๆ (2515: 32) ให้ความหมายไว้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันมีผลให้เอาใจใส่และกระทำกิจนั้นๆ อยู่เสมอความสนใจเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำให้เกิดเป็นอันดับแรกของกระบวนการเรียนรู้

ดิวอี้ (Dewey. 1965: 66) ให้ความหมายว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

โพลเวล (Powell, 1963: 330) ให้ความหมายว่า ความสนใจ คือแรงผลักดันที่กระตุ้นให้บุคคลกระทำสิ่งใดให้บรรลุสำเร็จไปด้วยดี

ประสาท อิศรปริดา (2538: 135-136) กล่าวถึงความสนใจตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne) ว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เพราะความสนใจเป็นลักษณะทางจิตใจที่มีความสืบเนื่องกันเป็นชุด โดยเริ่มจากการที่มีสิ่งเร้าให้เกิดความสนใจและตอบสนองต่อเนื่องกันเป็นลูกโซ่ トラบใดที่มีความสนใจอยู่การตอบสนองดังกล่าวจะทำให้เกิดความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดอันนำไปสู่ความสงสัย ความอยากรู้อยากเห็นและความต้องการการเรียนรู้เพิ่มขึ้น นั่นคือ ความสนใจ

ดังนั้น อาจสรุปได้ว่า ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องทำให้เกิดเป็นอันดับแรกของการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์ที่จะกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งความสนใจจะแตกต่างกันตามองค์ประกอบสำคัญๆคือ ตามความต้องการ ความถนัดและสภาพแวดล้อมต่างๆในสังคม

ลักษณะของความสนใจ

วนิช บรรจง และคนอื่นๆ (2516: 32-33) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของความสนใจไว้ ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกหรือเจตคติที่เข้มข้นอยู่ในวงแคบ คือ คนเราจะต้องมีความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นอย่าง ๑ ไป
2. ความสนใจเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล คนหนึ่งอาจมีความสนใจ ต่อสิ่งหนึ่งแต่คนหนึ่งอาจจะไม่สนใจต่อสิ่งนั้นเลยก็ได้
3. เมื่อมีความสนใจบุคคลย่อมมีความมุ่งหมายต่อสิ่งนั้นและเอาใจใส่จดจ่อต่อสิ่งที่ตนสนใจ
4. เมื่อเกิดความสนใจในต่อสิ่งใดแล้ว บุคคลย่อมมีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้นเช่น ต้องการอยากรู้อยากเห็นให้มากขึ้น ต้องการที่จะทำเป็น เป็นต้น
5. บุคคลย่อมมีความมุ่งมั่น ที่จะทำให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้ามีความสนใจ ต่อสิ่งนั้น ๑ อย่างแท้จริง

ทวี ท่อแก้ว และอบรม สิบภิบาล (2517: 61) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ ดังนี้

1. ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นในบุคคล เนื่องจากถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อมต่างๆ
2. ความสนใจแต่ละบุคคลมีความเข้มแข็งแตกต่างกัน
3. ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ย่อมเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

4. บุคคลย่อมมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆแตกต่างกันไป
5. ความสนใจอาจเป็นความรู้สึกชั่วคราว หรือตลอดไปก็ได้

ภคณา ศักดิ์ศรี (2530: 214) ได้กล่าวถึงลักษณะต่างๆ ของความสนใจไว้ดังนี้

1. ความสนใจอาจเกิดขึ้นและคงอยู่ในชั่วระยะเวลาหนึ่ง อาจสนใจอยู่ชั่วระยะเดียว หรืออาจสนใจอยู่นานก็ได้ คือ อาจเป็นความรู้สึกชั่วคราวหรือตลอดไปก็ได้
2. ความสนใจของคนเรา มักเป็นไปตามอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ขนบประเพณีและวัฒนธรรม เช่น พวกอเมริกันสนใจกีฬาเบสบอล อังกฤษสนใจฟุตบอล สเปนสนใจกีฬาสู่วัวกระทิง หรือฝรั่งเศสในวันคริสต์มาส
3. ความสนใจ 3 แบบ
 - 3.1 ความสนใจโดยไม่เจตนา (Primary หรือ involuntary) เป็นความสนใจขั้นต้นง่ายๆ มักมีในเด็กเล็กๆ เป็นความสนใจที่เกิดขึ้นเองโดยไม่รู้สึกตัวหรือไม่ได้เตรียมตัวไว้ก่อน ไม่มีอะไรมาบังคับและไม่ต้องใช้ความพยายามแต่ประการใดที่เกิดขึ้นได้ เมื่อได้ยินเสียงอะไรดังขึ้นมา เด็กจะเกิดความสนใจขึ้น จะหันหน้าไปมองเสียงนั้นทันที ผู้ใหญ่ก็มีความสนใจโดยไม่เจตนาได้ เช่น ได้ยินเสียงแตรรถยนต์ คนประสบอุบัติเหตุ
 - 3.2 ความสนใจโดยเจตนา (Voluntary interest) เป็นความสนใจที่ต้องใช้ความพยายามบังคับให้เกิดขึ้น เช่น การดูหนังสือเตรียมสอบ ต้องพยายามบังคับใจตัวเองไม่ให้เพร็ดออกไปนอกเรื่องนอกทาง
 - 3.3 ความสนใจโดยไร้เจตนา (Non-voluntary Interest) ดูคล้ายๆกับความสนใจที่ไม่มีเจตนา แต่ผิดกันตรงที่ว่า เราสามารถทำความสนใจโดยเจตนาที่ตอนแรกๆต้องใช้ความพยายามบังคับจนติดเป็นนิสัยเคยชินไป จนดูเหมือนเป็นความสนใจโดยไม่เจตนา คือไม่ต้องใช้ความพยายาม เช่น โนเบิลเรียน โบนาปาร์ต ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความสนใจโดยไร้เจตนาเยี่ยมยอด สามารถเขียนจดหมายรักอย่างยอดเยี่ยมถึงโยเซฟิน ท้ามกลางสมรภูมิหรือสงบใจดูแผนที่ศึกษาสภาพภูมิประเทศได้อย่างมีสมาธิ หรือมีความสำรวมใจ (Concern traction) ท้ามกลางการรบอย่างนองเลือดเหมือนอยู่ในห้องบัญชาการปกติ และที่จะเป็นประสบการณ์ประจำคือ เช่น การไขลานนาฬิกาข้อมือ การเซ็นชื่อ-รับเงินเดือน เราไม่ต้องใช้ความพยายามบังคับให้เกิดความสนใจขึ้นเลย
4. จะมีความสนใจต่อสิ่งใดเป็นระยะเวลาสั้นๆเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสนใจ เช่น ศิลปินมีสุนทรียภาพในเรื่องศิลปะ ยินดูภาพชีวิตๆแต่ทุกๆ ที่หอศิลป์เป็นชั่วโมงๆ บางคนดูแว็บเดียวก็ผ่านไป บางคนเห็นเขาเล่นหมากรุกที่ไหนชอบดูจนลืมกินข้าว

5. ความสนใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเนื่องจากการถูกชักนำโดยสิ่งแวดล้อม
 6. แต่ละบุคคลย่อมมีความสนใจในสิ่งต่างๆแตกต่างกัน และมีความเข้มข้นแตกต่างกันด้วย
 7. เมื่อเกิดความสนใจสิ่งใดจิตใจจะมุ่งเพ่งเล็งจดจ่ออยู่ที่สิ่งที่สนใจ
 8. ความสนใจเป็นแรงจูงใจทำให้เกิดความมุ่งหมายและมุ่งมั่นที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จ
 9. ความสนใจที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์
- สมศักดิ์ คำศรี (ม.ป.ป.: 182) ได้กล่าวถึงลักษณะของความสนใจไว้ดังนี้

ความสนใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เกิดจากความปรารถนาเบื้องต้น ความสนใจถ้าหากพิจารณาโดยยึดถือเอา การร่วมทาวความสนใจของบุคคล อาจจะแยกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1. ความสนใจร่วมกัน ตัวอย่างความสนใจแบบนี้เช่น ความสนใจที่เกิดจากการโฆษณาชวนเชื่อ ความสนใจของฝูงชนที่มุ่งดูอุบัติเหตุ กลุ่มคนกันไปซื้อตั๋วหนังเรื่องเดียวกัน ก็เพราะมีความสนใจร่วมกัน เป็นต้น

2. ความสนใจส่วนบุคคล เป็นความสนใจที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล แม้ว่าบุคคลอาจจะสนใจเรื่องเดียวกัน ความเข้มข้นของความสนใจอาจแตกต่างกัน เช่น ในกลุ่มผู้มุ่งดูไฟไหม้บ้านตำรวจย่อมสนใจสืบเสาะหาร่องรอยการเกิดไฟไหม้ พวกดับเพลิงย่อมสนใจในการทำให้ไฟดับ คนอื่นอาจจะมุงดูเพราะความอยากรู้อยากเห็น เป็นต้น

ถ้าแบ่งประเภทความสนใจ โดยยึดเอาเข้าแห่งความสนใจ มี 2 ประเภทคือ

1. ความสนใจโดยส่วนรวม เป็นสภาพภายในจิตใจของบุคคลมีต่อสิ่งใด ๆ โดยกว้างๆ เป็นส่วนรวม เช่น ความสนใจในชีวิต มักแสดงออกมาในรูปแบบของทัศนคติที่มีต่อชีวิต ความสนใจในโลก เช่น การมองโลกในแง่ดี มองโลกในแง่ร้าย เป็นต้น

2. ความสนใจเฉพาะ เป็นการมุ่งความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างละเอียด โดยตรง เช่น ความสนใจในการแต่งกาย ความสนใจในการแสวงหาความรู้ ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ เป็นต้น ถ้าหากบุคคลสนใจมากก็มีแนวโน้มที่จะร่วมในการทำกิจกรรมเหล่านั้นมากขึ้น

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ลักษณะของความสนใจ ขึ้นอยู่กับความรู้สึกของแต่ละบุคคลต่อสิ่งที่สนใจ อาจจะมีลักษณะสนใจเป็นชั่วคราว หรืออาจจะตลอดไปก็ได้ แต่เมื่อเกิดรความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นย่อมมีความมุ่งหมายที่จะทำอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งนั้นให้สำเร็จตามความมุ่งหมาย ถ้ามีความสนใจต่อสิ่งนั้นอย่างแท้จริง

ทฤษฎีของแรงจูงใจ

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีของแรงจูงใจไว้หลากหลายทฤษฎี จากการศึกษาตำราและเอกสาร พบว่า ทฤษฎีแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ที่สำคัญที่นักจิตวิทยา กล่าวถึง มีดังนี้ (วรรณิ ลิ้มอักษร. 2554:1 32, อารี พันธุ์มณี. 2546: 273-281, ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543: 218-224)

1. ทฤษฎีสัญชาตญาณ (Instinctual Theory)

เป็นพฤติกรรมที่มีมาตั้งแต่เกิดและถูกกำหนดจากสภาพร่างกาย ทฤษฎีสัญชาตญาณ อธิบายว่าทั้งมนุษย์และสัตว์เกิดมาพร้อมด้วยโปรแกรมของพฤติกรรมชุดหนึ่ง ที่ทำให้มนุษย์และสัตว์มีการกระทำต่าง ๆ เกิดขึ้น เพื่อสนองความต้องการจำเป็นเพื่อการมีชีวิตรอด สัญชาตญาณจะผลักดันให้มนุษย์และสัตว์มีแรงหรือมีพลังในการกระทำที่มีทิศทางต่างกัน เช่น สัญชาตญาณของการสืบพันธุ์ จะผลักดันให้มีพฤติกรรมทางเพศเกิดขึ้น เมื่อแรกคลอดทารกจะสามารถตอบสนองต่ออาหาร น้ำ ความรู้สึกร้อน-หนาว ความรู้สึกเจ็บปวดได้ เป็นต้น ลักษณะของสัญชาตญาณมีหลายประเภท คือ

1. สัญชาตญาณเกิดจากการกระตุ้นจากภายในร่างกาย
2. สัญชาตญาณมีพลังจูงใจกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำ โดยพลังจูงใจที่เกิดจากสัญชาตญาณนี้เกิดขึ้นจากการทำงานของระบบประสาทส่วนกลาง
3. สัญชาตญาณเกิดขึ้นโดยมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะลดความเครียดและทำให้มีความพึงพอใจเกิดขึ้น
4. สัญชาตญาณกระตุ้นให้มีการแสวงหาสิ่งที่จะนำมาสนองความต้องการ
5. สัญชาตญาณเกี่ยวกับการดำรงชีวิต เมื่อเกิดความไม่สมดุลของร่างกาย ความไม่สมดุลทางร่างกายจะเป็นตัวเร้าหรือเป็นแรงจูงใจให้ร่างกายได้มีพฤติกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้น
6. สัญชาตญาณเกี่ยวกับความตาย ทุกคนเมื่อรู้ว่าตนใกล้จะใกล้ความตาย ก็มักจะให้ความสนใจสุขภาพอนามัยของตนเอง ไปหาแพทย์เพื่อทำการตรวจรักษา
7. สัญชาตญาณทางสังคม เมื่อบุคคลอายุมากขึ้น ก็ย่อมมีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้บุคคลได้เรียนรู้จากประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมแต่ละแห่ง ทำให้สัญชาตญาณทางสังคมแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน

2. ทฤษฎีแรงขับ (Drive Theory)

พฤติกรรมและการกระทำต่างๆของบุคคลนั้นๆ จะมีส่วนที่สัมพันธ์กับแรงขับภายในของแต่ละบุคคล แรงขับนั้นเป็นสภาวะความตึงเครียดของร่างกาย เป็นตัวกลางที่ทำให้ร่างกายมีการแสดงพฤติกรรมต่างๆเพื่อขจัดความเครียดออกไป การจำแนกชนิดของแรงขับโดยทั่วไป สามารถจำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drive) หรือแรงขับทางร่างกาย เป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย แรงขับชนิดนี้เกิดขึ้นได้เองโดยบุคคลไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ บุคคลทั่วไปจึงมักมีแรงขับปฐมภูมิไม่แตกต่างกัน

2. แรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drive) หรือแรงขับนอกร่างกาย เป็นแรงขับที่เกิดขึ้นจากความต้องการทางด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นแรงขับที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ฉะนั้นบุคคลทั่วไป จึงมักมีแรงขับทุติยภูมิแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ซึ่งนอกจากนี้ สามารถจำแนกแรงขับตามหลักจิตวิทยาออกได้เป็น 4 ชนิด คือ

1. แรงขับเพื่อการอยู่รอดของชีวิต (Vegetative Drives) แรงขับประเภทนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับการมีชีวิตอยู่รอดของมนุษย์ แรงขับชนิดนี้จะผลักดันให้บุคคลแสวงหา น้ำ อากาศ อาหารและสิ่งจำเป็นต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิต ถ้าปราศจากสิ่งต่างๆเหล่านี้แล้ว บุคคลจะไม่มีชีวิตอยู่ได้

2. แรงขับฉุกเฉิน (Emergency Drives) คือ แรงขับที่จูงใจให้บุคคลกระทำสิ่งต่างๆได้เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน เป็นแรงขับที่มีพลังผลักดันให้บุคคลทำกิจกรรมบางอย่างในยามปกติที่ไม่สามารถทำได้ เช่น เมื่อไฟไหม้ บางคนก็จะรีบชนของหนีไฟ หรือเห็นคนจมน้ำ ก็รีบกระโดดลงไปช่วย เป็นต้น

3. แรงขับเพื่อการศึกษา (Education Drives) เป็นแรงขับที่จูงใจให้บุคคลศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องต่างๆ ทำให้บุคคลเกิดความอยากรู้อยากเห็น พยายามหาความรู้ใหม่ๆอยู่เสมอ

4. แรงขับเพื่อการสืบพันธุ์ (Reproductive Drives) เป็นแรงขับเพื่อการดำรงชาติพันธุ์ของมนุษย์ กระตุ้นให้มนุษย์สร้างพฤติกรรมต่างๆเพื่อให้เพศตรงข้ามสนใจ และนำไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศของผู้คนที่กำลังอยู่ในวัยเจริญพันธุ์ในที่สุด

3. ทฤษฎีความเข้าใจ การมีเหตุผล (Cognitive Theory)

ทฤษฎีหลักการมีเหตุผลเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับความสามารถในการมีเหตุผลที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ เพราะบุคคลทุกคนมักจะมีสติปัญญา และความปรารถนาที่จะกระทำพฤติกรรมใดๆ ด้วยความจริงใจ นอกจากนี้ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าบุคคลมีอิสระ

ที่จะกระทำพฤติกรรมได้อย่างมีเหตุผล สามารถตัดสินใจต่อการกระทำต่างๆได้ มีความรู้ที่ตนเองต้องทำอะไร ประารถนาต่อสิ่งใด และควรจะต้องตัดสินใจออกมาลักษณะใด ซึ่ง ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 223) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบของทฤษฎีนี้ไว้ 3 ส่วน คือ

1. แรงกระตุ้นพฤติกรรม (Behavioral Potential)
2. ความคาดหวัง (Expectancy)
3. การเสริมแรง (Reinforcement)

แรงกระตุ้นทางพฤติกรรมที่แต่ละคนจะตอบสนองต่อสถานการณ์ขึ้นอยู่กับความคาดหวังถึงผลที่จะได้รับ และคุณค่าของการเสริมแรง รางวัลหรือการลงโทษจึงมีความสำคัญและความหมายต่อบุคคล

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า ทฤษฎีแรงจูงใจแต่ละทฤษฎีนับได้ว่าเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลทั้งสิ้น แต่ละทฤษฎีก็มีพื้นฐานความเชื่อแตกต่างกันออกไป ซึ่งทฤษฎีทั้งหมด 3 ทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนเป็นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความสนใจไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีสัญชาตญาณ ที่มีส่วนช่วยกระตุ้นให้ร่างกายสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้ดี ทฤษฎีแรงขับเพื่อการศึกษาซึ่งเป็นแรงขับให้บุคคลศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ และทฤษฎีความเข้าใจเป็นทฤษฎีที่ทำให้บุคคลสามารถตัดสินใจเหตุผลในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ดี

ความหมายและประเภทของแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

ในการศึกษาเอกสารต่างๆ ตำราที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้มากมาย ดังนี้ ควิน (มาลิณี จุโฑปะมา. 2554: 99 อ้างอิงจาก Quinn: 1985) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นการเกิดพฤติกรรมที่เข้มข้นของบุคคล เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือความสำเร็จในกิจกรรมตามความต้องการและความต้องการคือแรงจูงใจที่สำคัญ

อารี พันธุ์มณี (2546: 269) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจหมายถึงภาวะใดๆที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

ฮุสตัน (Huston: 1985) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจ คือ องค์ประกอบที่กระตุ้นและกำหนดทิศทางของพฤติกรรม

สตีร์ และพอร์เตอร์ (วรณีย์ ลิ้มอักษร. 2554: 129 อ้างอิงจาก Steers; & Peter. 1979: 5) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นพลังที่กระตุ้นให้แต่ละบุคคลกระทำพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน

กมลรัตน์ หล้าสูงรังษ์ (2528:277) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือล่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นด้วยสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่ง

บุตชิน และคนอื่นๆ (มาลิณี จุโฑปะมา. 2554; 99 อ้างอิงจาก Bootzin; & etal. 1983: 118) ให้ความหมายว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการเกิดพลังของบุคคลในการแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย ซึ่งแรงกระตุ้นที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายนั้นเรียกว่า แรงจูงใจ

จึงอาจพอสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง แรงจูงใจเป็นภาวะภายในที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล ที่จะกระตุ้นให้บุคคลนั้นๆ เกิดความคิด ความรู้สึกรกระทำพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของตน

ประเภทของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (อารีย์ พันธุ์ณี. 2546: 270-271, มาลิณี จุโฑปะมา :2554. 110-111, สุรางค์ ไคว์ตระกูล: 2544. 170; และสมชาย ธีญชนกุล: ม.ป.ป. 60)

ก. แบ่งตามลักษณะของการแสดงออกตามพฤติกรรมหรือตามลักษณะของสิ่งเร้า แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่กระทำหรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น ความต้องการเรียนเพื่อต้องการความรู้ ซึ่งความต้องการหรือความสนใจพิเศษ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล จะผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ ความอยากรู้ อยากเห็น ความสนใจ ความรักความศรัทธา เป็นต้น

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของหรือเกียรติยศ เงินเดือน ความก้าวหน้า ทำให้บุคคลมองเห็นเป้าหมาย จึงเร้าให้บุคคลเกิดความต้องการ และแสดงพฤติกรรมมุ่งสู่เป้าหมายนั้น

ข. แบ่งตามที่มาของแรงจูงใจหรือแบ่งตามแหล่งเกิด แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยาหรือแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางร่างกาย (Physiological Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของร่างกาย เพื่อความมีชีวิตอยู่ เป็นความจำเป็นโดยธรรมชาติของมนุษย์ อันได้แก่ ต้องการน้ำ อาหาร หายใจ ขับถ่าย เคลื่อนไหว เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motivation) มีความสำคัญน้อยกว่าแรงจูงใจทางสรีระวิทยา แต่มีผลทางด้านจิตใจซึ่งจัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความเป็นมนุษย์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น แรงจูงใจประเภทนี้ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความรัก ความสนใจ ความเอาใจใส่ เป็นต้น

3. แรงจูงใจทางสังคมหรือแรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้ในสังคม (Social Motivation) แรงจูงใจนี้เกิดจากการเรียนรู้เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม ผสมกับลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ทำให้แต่ละคนมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งแรงจูงใจทางสังคมนี้สามารถแบ่งออกได้ 3 ประเภทคือ

3.1 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการความสำเร็จ

3.2 แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motivation) เป็นแรงจูงใจที่ทำให้บุคคลปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น ต้องการความเอาใจใส่ ความรักจากผู้อื่น

3.3 แรงจูงใจใฝ่อำนาจหรือแรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง (Self-Esteem) เป็นแรงจูงใจที่บุคคลปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการการยกย่องจากสังคม เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการครอบครองและมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น นำมาซึ่งความรู้สึกนับถือตนเอง

ดังนั้น ประเภทของแรงจูงใจ อาจแบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ แบ่งตามลักษณะการแสดงออกของพฤติกรรมและแบ่งตามแหล่งที่มาของแรงจูงใจ ซึ่งหากแบ่งตามลักษณะของการแสดงออกของพฤติกรรมจะแบ่งเป็นแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ซึ่งแรงจูงใจภายในจะเป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยสิ่งเร้าและแรงจูงใจภายนอกจะเป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า ส่วนการแบ่งตามแหล่งที่มาจะสามารถแบ่งออกได้ เป็นแรงจูงใจทางสรีระวิทยา คือการตอบสนองของความสำคัญของร่างกาย แรงจูงใจทางจิตวิทยา คือ แรงจูงใจที่มีผลต่อความคิด การมีเหตุมีผล และแรงจูงใจทางสังคม คือ แรงจูงใจที่เกิดจากการเรียนรู้เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ความหมายและความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

ความหมายของนาฏศิลป์ไทย

ในการศึกษาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความหมายของนาฏศิลป์ไทย มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2544 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: ออนไลน์) ให้ความหมายไว้ว่า นาฏศิลป์ไทย หมายถึง น.ศิลปะแห่งการละครหรือการฟ้อนรำ

อมรา กล้าเจริญ (2542: 3) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ไทย หมายถึง การฟ้อนรำที่ มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นจากธรรมชาติด้วยความประณีตอันลึกซึ้ง เพียบพร้อมไปด้วยความวิจิตรบรรจง อันละเอียดอ่อน นอกจากหมายถึงการฟ้อนรำ ระบำรำเต้นแล้ว ยังหมายถึงการร้องและการบรรเลง ด้วย

ภัสชล พลเจริญ (2547: 9) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ไทย หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ หรือความรู้แบบแผนของการฟ้อนรำ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นด้วยความประณีต งดงาม ให้ความบันเทิงอันโน้มน้าวอารมณ์และความรู้สึกของผู้ชมให้คล้อยตาม ศิลปะประเภทนี้ต้องอาศัยการ บรรเลงดนตรีและการขับร้องเข้าร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณค่ายิ่งขึ้น หรือเรียกว่า ศิลปะของการ ร้องรำทำเพลง

ศีกฤทธิ์ ปราโมทย์ (2534: 32) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ไทย หมายถึง การฟ้อนรำ อย่างอ่อนช้อยและประณีต

ฉันทนา เอี่ยมสกุล(2553: 62) ให้ความหมายว่า นาฏศิลป์ไทย หมายถึง การรำร่ายและ การเคลื่อนไหวไปมาอย่างมีจังหวะจะโคน ซึ่งมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความประณีตเกิดเป็นการ เคลื่อนไหวที่สวยงามน่าชม สื่อความหมายถึงผู้ชม เพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน อาจจะเป็น อารมณ์สะเทือนใจ เศร้าใจ สุขใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน นาฏศิลป์จึงหมายรวมถึงศิลปะแห่ง โขน ละคร และฟ้อนรำ

จากความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ไทย จึงอาจสรุปได้ว่า หมายถึง ศิลปะการฟ้อนรำ ที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น อย่างละเอียด บรรจง ซึ่งนอกจากจะรวมถึง ระบำ รำ ฟ้อนแล้ว ยังรวมถึงการ บรรเลงและการขับร้องอีกด้วย

ความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย

นาฏศิลป์ของไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทย ที่ทรงคุณค่ายิ่ง ศิลปะการรำร่าย ที่อ่อนช้อย งดงาม ซึ่งแสดงออกได้ถึงลักษณะนิสัยที่อ่อนโยน และมีเมตตากรุณา ประณีต ละเอียดอ่อน ให้ความชื่นตาชื่นใจ ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อจิตใจเด็กและครอบครัว ยังให้เกิดความสุขสงบ (ฝน แสงสิงห์แก้ว. 2546: 33)

นอกจากนี้ นาฏศิลป์ไทยยังเป็นเสมือนแหล่งรวมศิลปะและการแสดงหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน โดยมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ในการที่จะสร้างสรรค์ อนุรักษ์และถ่ายทอดสืบต่อไป (ภัสชล พลเจริญ.2547: 9) สอดคล้องกับ ฐิตำพร อดทน(ม.ป.ป.: 1) ที่กล่าวว่า นาฏศิลป์ไทย ถือเป็น ศิลปะการแสดงแขนงหนึ่งที่ทรงคุณค่ายิ่ง เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานนับ

ร้อยปี เป็นความมั่งคั่งที่ผสมผสานศาสตร์ทั้ง 3 ด้านเข้าไว้ด้วยกัน อันได้แก่ การพ่อนรำ การดนตรี และการขับร้อง การแสดงที่งดงามอ่อนช้อยของนาฏศิลป์ไทยช่วยสร้างสุนทรียะให้แก่ผู้ชม จึงเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเป็นที่รู้จักในระดับสากล สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ชาวไทย มาอย่างช้านาน ทำนองเดียวกับ ราณี ชัยสงคราม(2544: 2) ที่กล่าวว่า นาฏศิลป์ไทยไม่เพียงแต่จะมีไว้เพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับศาสนาและกลุ่มสังคมหลายกลุ่ม โดยแท้จริงแล้ว นาฏศิลป์ของไทยนั้นสามารถที่จะบรรยายลักษณะเฉพาะตัว และยังสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมไทยที่แตกต่างจากที่อื่น ๆ ดังนั้นจึงสามารถสังเกตได้ว่า นาฏศิลป์ของไทยจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่จะบ่งบอกถึงความเป็นไทย

นาฏศิลป์ถือเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของมนุษยชาติ ควรที่มนุษย์จะรู้จัก เข้าใจ ศึกษา และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง แก่ผู้อื่น และแก่สังคมโดยรวม โดยพิจารณาว่า นาฏศิลป์มีส่วนใดบ้างในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทั้งที่เป็นกิจกรรมส่วนตัวและส่วนรวมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มนุษย์ใช้นาฏศิลป์เป็นกิจกรรมสำคัญของการดำรงชีวิตในเวลาปกติ และในโอกาสพิเศษอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจสรุปได้ว่า มนุษย์ได้รับคุณค่าจากนาฏศิลป์ไทย ดังนี้ (บ้านนาฏศิลป์ไทย. 2556: ออนไลน์)

1. เพื่อการสื่อสาร กล่าวคือ นาฏศิลป์เป็นกระบวนการหนึ่งที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสาร ธรรมชาติเอื้อให้มนุษย์ใช้ร่างกายประกอบการเล่าเรื่อง นาฏศิลป์ได้พัฒนาต่อมาโดยที่มนุษย์เลือกสรรและสร้างสรรค์ทำทางต่างๆ ให้มีความหมายเฉพาะที่เข้าใจและสื่อสารกันได้ในกลุ่มชนนั้นๆ หรืออาจกล่าวได้ว่านาฏศิลป์ได้พัฒนาจากรูปลักษณะที่ง่าย และเป็นส่วนประกอบของคำพูดหรือวรรณศิลป์ ไปสู่การสร้างภาษาของตนเองขึ้นที่เรียกว่า “ภาษาท่ารำ”

2. เพื่องานพิธีกรรมต่างๆ กล่าวคือ นาฏศิลป์ใช้เป็นเครื่องดนตรีที่พลังพิเศษ หรือเป็นอำนาจเหนือธรรมชาติในตัวเองของผู้ทำหน้าที่เป็นพ่อมดหรือหมอผี หรืออีกนัยหนึ่งคนเหล่านี้ใช้นาฏศิลป์สื่อสารกับพลังเหนือธรรมชาติให้เข้ามาสิงสถิตในตนเองหรือผ่านตนไปยังสิ่งที่ต้องการรับอิทธิพลเหล่านั้น และพิธีกรรมอีกลักษณะหนึ่ง คือ การพ่อนรำเพื่อบูชาหรือบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์โดยมิได้เข้าทรง แต่เป็นการแสดงที่เน้นความมั่งคั่ง เช่น การรำแก้บนที่ศาลพระพรหมแยกราชราชประสงค์ การแสดงเหล่านี้เป็นการแสดงแก้บนซึ่งอาจเป็นรูปของการแสดงแก้บน ลีเก้แก้บน และการพ่อนรำ อีกลักษณะหนึ่งเป็นการพ่อนรำบูชาแต่ไม่ได้แก้บนใดๆ แต่เป็นการพ่อนรำบูชา หรือเป็นพุทธบูชา เช่นการรำถวายมือในพิธีไหว้ครูนาฏศิลป์ไทย หรือการรำไหว้ครูมวยก่อนการชกเป็นต้น

3. เพื่องานพิธีการต่างๆ กล่าวคือ การพ่อนรำในพิธีเปิดเทศกาลกีฬาต่างๆ การรำเบิกโรงก่อนแสดงละคร การรำอวยพรวันเกิด การพ่อนรำเป็นขบวนแห่ไปตามทางและการพ่อนรำบนเวที

คือ ลักษณะใหญ่ ๆ 2 พิธีที่กล่าวมานี้นิยมจัดให้มีการพ้อนรำขึ้น แต่ละพิธีการมีความสัมพันธ์แตกต่างกันออกไป ของมนุษย์ ในสังคมหนึ่งย่อมมีพิธีการต่าง ๆ ในสังคมหนึ่งย่อมมีพิธีการต่าง ๆ ของมนุษย์ แต่ละพิธีการมีความสัมพันธ์แตกต่างกันออกไป

4. เพื่อความบันเทิงและการสังสรรค์ กล่าวคือ มนุษย์มักมีการพบปะสังสรรค์กันในโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอ เช่น การจัดงานรื่นเริงตามฤดูกาล เพื่อเฉลิมฉลองเมื่อสิ้นฤดูกาลเก็บเกี่ยวอันเหน็ดเหนื่อย และเก็บเกี่ยวได้ผลดี หรือการฉลองเริ่มฤดูฝนอันเป็นนิมิตแห่งการเริ่มต้นฤดูเพาะปลูกในรอบปีหนึ่ง มักจะมีเทศกาลสำคัญหลายครั้ง

5. เพื่อการออกกำลังกายและพัฒนาบุคลิกภาพ กล่าวคือ การฝึกหัดรำไทยต้องอาศัยกำลังในการฝึกซ้อมและในการแสดงอย่างมาก เหมือนกับได้ออกกำลังกายอยู่ตลอดเวลา เป็นการกระตุ้นหรือบำบัดส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ทำให้กระฉับกระเฉง ไม่เครียด เป็นการสร้างเสริมบุคลิกภาพและมีการทรงตัวที่สง่างามด้วย

6. เพื่อการอนุรักษ์และเผยแพร่ กล่าวคือ นาฏศิลป์เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชุมชนในชุมชนหนึ่ง ๆ มักมีการสืบทอด และอนุรักษ์วัฒนธรรมทางนาฏศิลป์ของตนเอาไว้มิให้สูญหาย มีการสอนมีการแสดงและเผยแพร่ นาฏศิลป์ไทยให้ท้องถิ่นอื่น หรือนำไปเผยแพร่ในต่างแดน

จากแนวคิดดังกล่าวเบื้องต้น สามารถสรุปความสำคัญองได้ว่า นาฏศิลป์ไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าของไทย มีการสืบทอดมาอย่างยาวนาน ซึ่งนอกจากจะสะท้อนความเป็นวิถีชีวิตของไทยแล้ว ยังสะท้อนความเป็นอารยะของประเทศอีกด้วย นาฏศิลป์ไทย ยังเป็นแหล่งรวมศิลปะการแสดงหลายแขนงเข้าด้วยกัน ดังนั้น นาฏศิลป์ไทย จึงมีความสำคัญยิ่ง ที่จะต้องศึกษาและทะนุบำรุงศิลปะแขนงนี้ไว้ โดยผ่านการสร้างสรรค์ อนุรักษ์ และสืบทอดต่อกันไป

ลำดับเหตุการณ์ในการเกิดนาฏศิลป์ไทย

มูลเหตุการณเกิดนาฏศิลป์ไทยนั้น สันนิษฐานว่า มีมูลเหตุที่เกิด 2 ประการสำคัญ คือ (โรงเรียนเมืองหลวงสวน. 2556: ออนไลน์, อมรา กล้าเจริญ. 2542: 3 และเรณู โกศินานนท์. 2545: 7)

1. เกิดจากธรรมชาติ กล่าวคือ ศิลปะทุก ๆ อย่างย่อมมาจากธรรมชาติทั้งสิ้นการพ้อนรำก็เป็นศิลปะสาขาหนึ่งที่เรียกว่านาฏศิลป์ โดยดัดแปลงปรับปรุงมาจากธรรมชาติเช่นเดียวกับศิลปะสาขาอื่น ๆ การพ้อนรำเป็นการเคลื่อนไหวอวัยวะต่าง ๆ ตั้งแต่ศีรษะลงมาถึงเท้า มนุษย์ทุกคนต้องมีอารมณ์ รัก โกรธ เศร้าโศก บางขณะบางช่วงเวลาก็มีความบันเทิงใจ และมักจะแสดงกิริยาท่าทางเหล่านั้นออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจความหมาย กิริยาต่าง ๆ เหล่านี้ ได้นำมาปรับปรุงให้เหมาะสม

ได้สัดส่วน จนกลายเป็นท่าพื้อนร่า เช่น การเดินเป็นจังหวะ ยกขา ชูแขน เอียงไหล่ หมุนตัว ใน ระยะแรกอาจไม่งดงาม แต่ต่อมาภายหลังได้ปรับปรุงและกำหนดสัดส่วนให้สวยงามขึ้นตามลำดับ

2. เกิดจากการบวงสรวงบูชาเทพเจ้า กล่าวคือ ในสมัยโบราณมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาไม่มี สิ่งใดอันจะยึดเป็นที่พึ่งทางจิต หรือเครื่องเคารพสักการะเหมือนปัจจุบัน เทพเจ้าหรือพระผู้เป็นเจ้า เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตมนุษย์ ซึ่งเกิดจากการสมมติ เมื่อมีการรวมพลังจิตมากเข้า ก็ทำให้สิ่ง สมมติมีความศักดิ์สิทธิ์ประสบความสำเร็จในที่ปรารถนา เช่น ญี่ปุ่นนับถือดวงอาทิตย์ เป็นการบูชา ความสำคัญของดวงอาทิตย์ที่ให้ความร่ำร้อนและแสงสว่าง อินเดียบูชารูปเคารพซึ่งแต่งตั้งเป็นเทพ เจ้าต่างๆ ไทยเชื่อกฎ ผี เทพารักษ์ เจ้าป่า เจ้าเขา รูปเคารพต่าง ๆ ที่มนุษย์สมมติขึ้นต่างได้รับการ บวงสรวงบูชาด้วยอาหาร หรือสรรพสิ่งอันควร จากนั้นมีการบวงสรวงด้วยการรำรำ กระโดดโลด เต้นตามจังหวะ เช่น พวกแอฟริกา คนป่า ชาวเขา เป็นแบบแผนวัฒนธรรมของแต่ละชาติ นับได้ว่า เป็นนาฏศิลป์พื้นฐาน ประเทศอินเดียมีหลักฐานปรากฏว่ามีการรำรำอันชวนบูชาเทพเจ้าใน คัมภีร์หนึ่งในสี่ของคัมภีร์ไตรเวท อันมี 1. ฤคเวท 2. ยชุรเวท 3. สามเวท และ 4. อาถรรพเวท

ต่อมาได้มีการขับร้องประกอบการรำรำ เพื่อให้มีความงดงามทางเสียงประกอบการรำ เรียกว่า นาฏยเวท เมื่อศิลปะแห่งการรำรุ่งเรืองในประเทศอินเดีย พราหมณ์ได้นำเอาตำรานาฏยเวท มาสอนในประเทศไทย ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเข้ามาในสมัยใด และเปลี่ยนชื่อตำรานาฏยศาสตร์ เชื่อกันว่า พระภคตมุนีเป็นผู้รจนา ตำรานาฏยศาสตร์นี้ บางครั้งเรียกว่า ตำราภคตศาสตร์ มี ตำนานแห่งการพื้อนร่าของอินเดีย กล่าวว่า พระศิเวททรงเป็นบรมครูแห่งการพื้อนร่า ดังมีตำนานที่ ได้กล่าวไว้ตำนานการพื้อนร่าของอินเดีย ซึ่งรูปแบบของนาฏศิลป์ไทยในศตวรรษที่ 13 ได้มีการ พัฒนาขึ้นมา 2 สาย (โรงเรียนเมืองหลังสวน. 2556: ออนไลน์) ดังนี้

1. วัฒนธรรมดั้งเดิมซึ่งถือปฏิบัติมาจากคนพื้นบ้าน ดังนั้นจึงได้อิทธิพลอย่างมากจาก อารยธรรมต่างประเทศโดยเฉพาะอารยธรรมของชาวอินเดีย ที่ได้แผ่ขยายเข้ามาที่มหาสมุทร อินเดียจนถึงเอเชียอาคเนย์ และเชื่อกันว่าได้เข้าถึงประเทศไทยในสมัยอาณาจักรทวารวดี และ อาณาจักรเขมรโบราณ อิทธิพลและศาสตร์ของชาวอินเดียได้แสดงรูปแบบของตัวเองโดยผ่านทาง ศาสนา (ศาสนาฮินดู และพุทธ) ภาษา จากโคลงที่กล่าวถึงความกล้าหาญ คือ จักรและนารายณ์ ศาสตร์ รวมทั้งเรื่องอื่นๆ อารยธรรมตะวันตกที่ได้แผ่ขยายเข้ามาในประเทศไทยโดยอาศัยช่องทางการค้าขายระหว่างประเทศในช่วงปลายอยุธยาเป็นต้นมา ซึ่งได้นำเอาวัฒนธรรมเข้ามาเผยแพร่ด้วย เช่น รูปแบบการเต้นบัลเลต์มาจากการแสดงของชาวยุโรป การแสดงรองเงิงมาจากการแสดงของ ชาวสเปน รวมแล้วประเทศไทยได้รับวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ามาผสมผสานกลมกลืนจนมีรูปแบบใหม่ที่มี ลักษณะโดดเด่นเพียงแบบเดียวในที่สุด

2. วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากคนพื้นเมือง ในสมัยสุโขทัยราวๆปี ค.ศ.1238- 1378 อันเป็น สมัยที่สุโขทัยเป็นราชธานี เวลานั้นประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ ทำให้ชาวบ้านเกิดการละเล่นในแต่ละท้องถิ่นที่ต่างกันตามภูมิประเทศ การดำรงชีวิต สภาพสังคมและ

วัฒนธรรมย่อย ดังเช่น นาฏศิลป์ภาคกลาง เช่น เต็มกำรำเคียว เป็นการแสดงของชาวบ้านภาคกลาง ที่มาจากกิจกรรมทำนา เกี่ยวข้าว ในฤดูเก็บเกี่ยวซึ่งการปลูกข้าวก็เป็นอาชีพหลักของชาวบ้านภาคกลาง นาฏศิลป์ภาคเหนือ เช่น ฟ้อนเล็บ เป็นการแสดงที่บ่งบอกถึงความเป็นภาคเหนือ ด้วยเครื่องแต่งกาย ลักษณะท่ารำ นาฏศิลป์ภาคอีสาน เช่น เซิ้งโปงลาง เป็นการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ของภาคอีสาน โดยเฉพาะการนำเอาเครื่องดนตรีทางภาคอีสานเป็นทำนองเพลง นาฏศิลป์ภาคใต้ เช่น มโนราห์ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ประจำภาคใต้ซึ่งคนใต้เป็นคนที่มักทำอะไรรวดเร็ว ดังนั้นการรำมโนราห์จึงเป็นการรำที่ดูรวดเร็วและแข็งแรง ไม่อ่อน-ช้อยเหมือนการรำในภาคอื่น

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า มूलเหตุในการเกิดนาฏศิลป์ไทยนั้น อาจเกิดได้ 2 ประการคือ

1). เกิดจากธรรมชาติ โดยนาฏศิลป์ถือได้ว่าเป็นศิลปะประเภทหนึ่ง ซึ่งศิลปะทุกแขนง ย่อมเกิดจากธรรมชาติทั้งสิ้น นาฏศิลป์ถือเป็นศิลปะที่มีการเคลื่อนไหวอวัยวะต่างๆ กิริยาต่างๆ ได้นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมจนเกิดกลายเป็นการฟ้อนรำและมีการปรับปรุงเรื่อยมาภายหลัง 2). เกิดจากการบวงสรวงบูชาเทพเจ้า ในสมัยก่อนมนุษย์ยังไม่มีที่พึ่งทางจิตใจ จึงเกิดการสมมติเกิดเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขึ้น เมื่อเกิดความศรัทธาก็ย่อมเกิดการบูชา เกิดการบวงสรวงด้วยการรำรำ จึงเกิดเป็นท่วงท่า การรำรำและพัฒนาปรับปรุงเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสำหรับนาฏศิลป์ไทย ก็ได้มีการพัฒนารูปแบบมาเรื่อยๆ ผ่านยุคสมัยหลายร้อยปี จนกระทั่งปัจจุบัน รูปแบบของนาฏศิลป์ไทย ที่เห็นเด่นชัดได้แก่นาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์ราชสำนักและนาฏศิลป์ปรับปรุง

ลักษณะของนาฏศิลป์ไทย

ลักษณะของนาฏศิลป์ไทย สามารถแบ่งได้ตามรูปแบบของการแสดง ได้ดังนี้ (ฐิติรัตน์ เกิดหาญ. 2555: 10 และ สุมิตร เทพวงษ์. 2548: 16)

1. รำ หมายถึง กิริยาอาการที่มีการเคลื่อนไหวไปตามจังหวะเสียงดนตรี เนื้อร้อง เป็นศิลปะการแสดงที่มุ่งความงามของการรำรำ ซึ่งมีทั้งการแสดงเดี่ยวหรือแสดงคู่ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556: ออนไลน์, อมรา กล้าเจริญ. 2542: 63 และเรณู โกศินานนท์. 2545: 114) ประเภทของการรำ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

1.1 แบ่งตามลักษณะของการแสดงโขนละคร ได้แก่

1.1.1 การรำหน้าพาทย์

1.1.2 การรำบท

2.1 แบ่งตามลักษณะของการรำ ได้แก่

2.1.1 การรำเดี่ยว

2.1.2 การรำคู่

2.1.3 การรำหมู่

2. ระบำ หมายถึง การแสดงที่มีจำนวนนักแสดง มากกว่า 2 คนขึ้นไป ไม่คำนึงถึงการใช้บทบาทมากนัก คำนึงถึงความพร้อมเพียง มุ่งความสวยงามและความบันเทิง ทั้งนี้ รวมถึงระบำท้องถิ่นด้วย แต่มีชื่อเรียกกันแตกต่างกันออกไปตามแต่ละท้องถิ่น ได้แก่ การแสดงทางภาคเหนือ จะเรียกว่า ฟ้อน การแสดงทางภาคอีสาน จะเรียกว่า เซิ้ง เป็นต้น (ราชบัณฑิตยสถาน 2542: ออนไลน์, อมรา กล้าเจริญ. 2542: 64, เรณู โกศินานนท์. 2545: 100) ประเภทของระบำ แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ 1) ระบำมาตรฐาน หมายถึง ระบำที่ปรมาจารย์ทางนาฏศิลป์ได้ประดิษฐ์ และกำหนดเนื้อร้องและทำนองเพลง ตลอดจนการรำ การแต่งกายที่เรียกว่า ยืนเครื่อง ไว้อย่างถูกต้องตามแบบแผนแล้ว ไม่สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้ 2) ระบำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ หมายถึง ระบำที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ โดยคำนึงถึงความเหมาะสม โอกาสที่จะใช้ในการแสดง รูปแบบการแสดงเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ ไม่ตายตัว

3. โขน หมายถึง การแสดงทำรำ เต้นออกท่าเข้าดนตรี โดยเน้นใช้ท่าและขาเป็นหลัก ประกอบด้วย ยักษ์ ลิง มนุษย์ ผู้แสดงสวมหน้า ไม่ร้องหรือเจรจาเอง ปัจจุบัน ผู้ที่แสดงเป็นมนุษย์ไม่สวมหน้า มีบทบาทและเจรจา มีผู้ดำเนินเรื่องให้เล่น (สาลิ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. 2521:4-6) นิยมเล่นกัน 3 เรื่อง ได้แก่ อุณรุท อิเหนา และรามเกียรติ์ ส่วนเรื่องที่นิยมเล่นกันมากที่สุดได้แก่เรื่องรามเกียรติ์ (แปลว่า เกียรติของพระราม) รูปแบบของโขน มีด้วยกัน 5 ประเภท ได้แก่

1) โขนกลางแปลง 2) โขนนั่งราวหรือโขนโรงนอก 3) โขนหน้าจ้อ 4) โขนโรงใน และ 5) โขนฉาก

4. การละเล่นพื้นเมือง เป็นการแสดงเล่นกันในระหว่างประชาชนในแต่ละท้องถิ่น เล่นเพื่อความรื่นเริง ในฤดูเทศกาลต่าง ๆ ซึ่งแต่เดิมมิได้ยึดถือเป็นอาชีพหรือเล่นเพื่อหารายได้แต่อย่างใด การละเล่นพื้นเมือง ประเภทของละครพื้นเมือง แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ในรูปแบบของเพลงพื้นบ้าน และในรูปแบบของการแสดงพื้นเมือง (อมรา กล้าเจริญ: 2542. 69) 1) การละเล่นพื้นเมือง ในรูปแบบของ “เพลงพื้นบ้าน” เช่น เพลงอีแซว เพลงโคราช เป็นต้น 2) การละเล่นพื้นเมือง ในรูปแบบของ “การแสดงพื้นเมือง” เช่น ฟ้อนภูไท ฟ้อนเล็บ รำกลองยาว โนรา เป็นต้น

5. ละคร หมายถึง การแสดงที่ดำเนินเป็นเรื่องราว มีเนื้อความเหตุการณ์เกี่ยวข้องกันเป็นตอนๆตามลำดับ เรื่องประกอบด้วยดนตรี บทร้อง ตามลักษณะและชนิดของละครนั้นๆ (เรณู โกศินานนท์. 2545: 31, อมรา กล้าเจริญ. 2542: 6) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระวีวรรณ วรรณวิไชย (2545: 53) ที่ศึกษาการวิเคราะห์ปริญาณิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ทางด้านนาฏศิลป์ไทยระหว่างปีการศึกษา 2515 ถึง 2543 พบว่า ประเภทของงานละครไทย สามารถแยกได้ออกเป็น 3 ประเภท

คือ 1) ละครรำ หมายถึง ละครประเภทที่ใช้การรำร่าดำเนินเรื่อง ได้แก่ ละครชาตรี ละครนอก เป็นต้น 2) ละครร้อง หมายถึง ละครประเภทที่ใช้การร้องดำเนินเรื่อง ได้แก่ ละครร้องล้วนๆ ละครร้องสลั้บพูด เป็นต้น 3) ละครพูด หมายถึง ละครประเภทที่ใช้ศิลปะการพูดดำเนินเรื่อง ได้แก่ ละครพูดล้วนๆ ละครพูดสลั้บลำ เป็นต้น

ซึ่งนอกจากจะสามารถตามประเภทได้เป็น 3 ประเภทแล้ว ยังสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้อีกด้วย ดังนี้ 1) ละครรำ ได้แก่ ละครโนราชาตรี ละครนอก ละครใน (เป็นละครรำแบบดั้งเดิม มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี) ละครตีกตาบรพ์ ละครพันทาง (ละครรำที่พัฒนาการขึ้นใหม่ สมัยตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์) 2) ละครที่ไม่ใช่ละครรำ ได้แก่ ละครร้อง ละครสังคีต ละครพูด ละครพูดล้วน ละครพูดคำกลอน ละครพูดคำฉันท์ และละครพูดสลั้บลำ

นอกจากนี้ ลักษณะของงานนาฏศิลป์ไทย ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวดี มากพา ที่ศึกษาเรื่องการสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย(2554: 11) พบว่า ลักษณะของนาฏศิลป์ไทย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ตามลักษณะของศิลป์ในการรำร่า คือ

1. นาฏศิลป์พื้นบ้าน เป็นการแสดงของประชาชนในรูปแบบต่างๆ ทั้งเพื่อพิธีกรรม เพื่อความสนุกสนานบันเทิง หรือใช้ในการเกี่ยวพาราสีระหว่างคนหนุ่มสาว ทั้งนี้การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านจะมีวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตเป็นลักษณะเฉพาะ

2. นาฏศิลป์ราชสำนัก เป็นการแสดงที่มีราชสำนักเป็นผู้อุปถัมภ์ หรือเกิดขึ้นในราชสำนักหรือพัฒนาจากการแสดงของชาวบ้าน โดยราชสำนัก มีรูปแบบการแสดงซึ่งค่อนข้างมีระเบียบแบบแผน ขั้นตอน พิธีกรรมมาก ซึ่งมาจากการยึดถือจารีต วัฒนธรรมประเพณี อย่างเคร่งครัด จนกลายเป็นแบบแผนทางการแสดง เช่น โขน ละครใน ละครนอก ซึ่งภาคหลังจะพบเรียกว่า นาฏศิลป์มาตรฐานหรือนาฏศิลป์แบบแผน

3. นาฏศิลป์ปรับปรุง เป็นการแสดงที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ โดยการนำนาฏยลักษณะ (เอกลักษณ์ของนาฏศิลป์สกุลใดสกุลหนึ่งซึ่งประกอบด้วย เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดง ดนตรี และการแสดง) และหรือจารีต (แบบแผน กฎเกณฑ์ หรือขอบเขตอันจำกัดในการแสดงนาฏศิลป์) มาใช้ในการออกแบบ

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า รูปแบบของนาฏศิลป์ไทยนั้น หากแบบตามลักษณะของศิลป์ในการรำร่า จะแบ่งออกได้ 3 ประเภทคือ 1.นาฏศิลป์พื้นบ้าน 2.นาฏศิลป์ราชสำนัก และ 3.นาฏศิลป์ปรับปรุง แต่หากแบ่งตามลักษณะในการรำร่าแล้วพบว่า มีอยู่ด้วยกัน 5 ประเภท คือ 1.รำ 2.ระบำ 3.โขน 4.การละเล่นพื้นเมือง และ 5.ละคร

วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย

จากการศึกษาเอกสาร วิชาการเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย พบว่า วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย มีขั้นตอนการสร้างสรรค์งาน ประกอบไปด้วย ดังนี้ (สวภา เวชสุรักษ์. 2553:1-11)

ขั้นตอนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย กรณีศึกษารำเดี่ยว ชุด สีดาทรงเครื่อง

1. หลักการและเหตุผล

นางสีดา เป็นตัวเอกในเรื่องรามเกียรติ์ บทบาทของนางสีดามีหลายเหตุการณ์ ได้แก่ บทรัก บทโศกเศร้า บทดีใจ บทพลัดพราก บทแสดงความกล้าหาญ และบทลงสรทรวงเครื่อง สำหรับบทละครลงสรทรวงเครื่องของนางสีดาบอยู่ในเรื่องรามเกียรติ์เกือบทุกฉบับ เป็นบทที่แสดงระเบียบประเพณีของราชสำนัก ซึ่งหาชมได้ยากในโลกยุคโลกาภิวัตน์ นับว่าเป็นผลงานที่ส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยในบริบทหนึ่ง

2. วัตถุประสงค์ของงาน

2.1 เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ผลงานรำเดี่ยวมาตรฐานในโซน ซึ่งเป็นผลงานในเชิงอนุรักษ์

2.2 เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา รวมทั้งนำไปใช้ในการแสดงได้

3. วิธีดำเนินงาน

3.1 ศึกษาแหล่งข้อมูลจากบทโขนเรื่องรามเกียรติ์ฉบับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เล่ม 1-3 และศึกษาเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์

3.2 ศึกษาทำรำเดี่ยวตัวนางจากผลงานการแสดงโขนแบบดั้งเดิม

3.3 นำหลักการและแนวคิดที่ศึกษาวิเคราะห์จากแหล่งข้อมูลมาเป็นฐานในการสร้าง

ทำรำ

3.4 การศึกษาบทร้อง

3.5 การคิดเรื่องแต่งกาย

3.6 การคัดเลือกผู้แสดง

3.7 การคิดแบบร่างทำรำ

3.8 การฝึกซ้อมการแสดง

3.9 การปรับเปลี่ยนทำรำเพื่อให้สมบูรณ์มากขึ้น

3.10 การเผยแพร่ผลงาน

4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 ใต้นโยบายระดับรัฐชุดใหม่เพิ่มขึ้น โดยมีคุณค่าต่อสังคมในด้านระบบการศึกษาของไทย ซึ่งทำให้เพิ่มความเป็นเลิศทางวิชาการด้านนาฏศิลป์ให้มีศักยภาพมากกว่าเดิม

4.2 เพื่อเผยแพร่วรรณกรรมการแสดงซึ่งเป็นผลงานของพระมหากษัตริย์ไทยให้เป็นที่แพร่หลายในสังคม

ซึ่งนอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวดี มากพา (2554: 91) ที่ศึกษาการสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย พบว่า วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยนั้น สามารถลักษณะของการสร้างสรรค์ออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเพื่อการศึกษาในสถาบันศึกษา มีขั้นตอนการสร้างสรรคผลงานนาฏศิลป์ไทย ดังนี้

- 1.1. การคิดหัวข้อที่จะสร้างสรรค์ผลงาน แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- 1.2. การหาข้อมูล การค้นคว้า เพื่อประโยชน์ในการสร้างผลงาน การหาข้อเท็จจริงมาเป็นข้อมูลอ้างอิง ด้วยการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสังเกต เป็นต้น
- 1.3. การกำหนดเนื้อหาและรูปแบบการแสดง เพื่อกำหนดรูปแบบงานที่ชัดเจนว่าต้องการสร้างงานออกมาในรูปแบบไหน
- 1.4. การหาเพลงและดนตรีประกอบ เพลงเป็นสิ่งที่กำหนดทำรำ การแปรแถว การสื่ออารมณ์ของผลงาน ดังนั้น การเลือกเพลงจึงต้องสอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบของผลงาน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการนำเพลงที่มีอยู่แล้วมาตัดต่อใหม่โดยหาเพลงที่มีความหมายใกล้เคียงกับแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค แต่ก็มีส่วนที่แต่งเพลงขึ้นใหม่
- 1.5. การคัดเลือกนักแสดง ต้องคัดเลือกจากคุณสมบัติพื้นฐานที่สอดคล้องกับแนวคิดและรูปแบบในการสร้างสรรค์ผลงาน
- 1.6. การประดิษฐ์ท่ารำ
- 1.7. การออกแบบเครื่องแต่งกาย ต้องคำนึงถึงท่าทางในการแสดงออกเป็นหลัก เพื่อให้ไม่ให้เครื่องแต่งกายกลายเป็นอุปสรรคในการแสดงบนเวที จากนั้นเป็นประเด็นเกี่ยวกับสีสันทันและความสวยงาม ทั้งนี้ งบประมาณผลต่อการสร้างสรรค์เครื่องแต่งกายด้วย ซึ่งพบว่าการสร้างสรรค์จากวัสดุที่มีราคาไม่สูงมากนัก

1.8. การออกแบบฉากและแสดง ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ช่วยการแสดงบนเวที น่าสนใจ ทั้งช่วยเสริมให้เครื่องแต่งกายงดงามขึ้น ส่วนใหญ่ไม่นิยมสร้างฉากแต่ใช้มานบนเวทีและการออกแบบแสงเข้าช่วยให้งานน่าสนใจแทน

1.9. การซ้อมการแสดงและนำเสนอผลงานต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรับคำแนะนำเพิ่มเติม หรือทราบข้อบกพร่องต่างๆในการแสดง

2.การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทยเพื่อใช้เป็นผลงานในการอนุรักษ์

มีขั้นตอนการสร้างสรรค้งานดังนี้

2.1 หลักการและเหตุผล คือ ความเป็นมา ความสำคัญหรือปัญหาของการแสดงที่ต้องการจะสร้างสรรค์ขึ้นมา โดยการหาเหตุผล หลักการ ทฤษฎี แนวทาง มาสนับสนุนหลักการและเหตุผลนี้

2.2 วัตถุประสงค์ คือ เจตนาหรือความต้องการของผู้สร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ต้องการจะนำเสนอผ่านงานนาฏศิลป์ เช่น เพื่อนำไปใช้สอนในระดับมัธยมศึกษา หรือ เพื่อใช้ในเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

2.3 วิธีดำเนินงาน คือ ขั้นตอนหรือกระบวนการ การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ตั้งแต่เริ่ม จนกระทั่งนำผลงานออกแสดง

2.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ เมื่อได้ทำการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยแล้ว จะก่อประโยชน์อันใดบ้าง แก่ผู้ที่ได้รับชม เช่น อาจจะได้ทฤษฎีประติษฐ์เพิ่มขึ้นใหม่ หรือเป็นส่วนช่วยให้คนในสังคมมีใจรักงานนาฏศิลป์ไทยเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย มีอยู่ด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษาและวิธีการสร้างสรรค์เพื่อใช้เป็นผลงานในการอนุรักษ์ ซึ่งทั้ง 2 รูปแบบ มีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ค่อนข้างเหมือนกัน แต่จุดประสงค์ในการสร้างสรรค์งานอาจแตกต่างกันออกไป การสร้างสรรค์งานในเชิงอนุรักษ์จะเน้นในรูปแบบการนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงมากกว่าการสร้างสรรค์เพื่อการศึกษาในสถาบันการศึกษา ซึ่งขั้นตอนในส่วนการดำเนินงานเพื่อเตรียมข้อมูลประกอบไปด้วย แรบบันดาลใจ การศึกษาแหล่งข้อมูลจากเอกสารการสร้างกรอบแนวคิด การศึกษาเอกลักษณ์บทร้องและทำนองเพลง การคิดเครื่องแต่งกายการคัดเลือกนักแสดง การใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดง การประติษฐ์ท่ารำและการฝึกซ้อมการแสดง และการเผยแพร่ผลงาน วิธีการทางนาฏศิลป์จะช่วยให้ผู้สร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์มีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถกำหนดทิศทางการแสดงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การจัดระบบการศึกษาของวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การจัดระบบการศึกษาของวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีประวัติความเป็นมา ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2555: ออนไลน์)

ปีพุทธศักราช 2518 วิทยาลัยวิชาการศึกษาพัฒนาเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ขยายโครงสร้างและบทบาทของมหาวิทยาลัยให้เป็นสากล ไม่ว่าจะเป็นทางด้านศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นรากฐานของมหาวิทยาลัย ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมทั้งทางด้านศิลปกรรมศาสตร์

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาททางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้น ได้แสดงบทบาทสำคัญมาตั้งแต่แรกเริ่ม ไม่ว่าจะเป็นการเปิดสอนวิชาพื้นฐาน วิชาความซาบซึ้งทางศิลปะและวิชาความซาบซึ้งทางดนตรี เพื่อสร้างรสนิยมอันประณีตงดงามให้กับบัณฑิตทุกคน การเปิดแผนกวิชาศิลปศึกษาภายใต้คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ในปีพุทธศักราช 2511 และผลิตบัณฑิตทางด้านการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา เป็นแห่งแรกในประเทศไทย

เมื่อพัฒนามาเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีพุทธศักราช 2518 ภารกิจทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ได้พัฒนาต่อไป โดยการขยายโครงสร้างเป็นภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม และภาควิชาดุริยางคศาสตร์ ภายใต้คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรมได้เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา และหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกศิลปะ วิชาเอกศิลปะมุ่งเน้นทางการออกแบบสื่อสาร ส่วนภาควิชาดุริยางคศาสตร์ก็เปิดสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต ทั้งวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ไทยและดุริยางคศาสตร์สากลโดยเริ่มภารกิจในโครงสร้างใหม่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2519 เป็นต้นมา

หลังจากนั้น การขยายการศึกษาไปสู่ระดับบัณฑิตศึกษาก็เริ่มขึ้นด้วยหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกศิลปศึกษา เปิดสอนเป็นแห่งแรกในประเทศไทย พร้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช 2528 และตามมาด้วยการเปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมนุษยดุริยางควิทยา ในปีพุทธศักราช 2535

ราวปีพุทธศักราช 2530 แนวคิดในการขยายบทบาททางด้านศิลปกรรมศาสตร์ไปสู่การเป็นคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้ปรากฏชัดขึ้น หลังจากนั้นการเสนอโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์

ก็เริ่มขึ้นในปีถัดมา โดยคณะบุคคลที่ปรารถนาจะเห็นรสนิยมอันประณีตงดงามและมีระบบแบบแผนทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ พัฒนาขึ้นในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและสังคมไทย ทำยที่สุดโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ก็ได้รับการอนุมัติ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2536 และประกาศในราชกิจจานุเบกษาในวันที่ 28 มิถุนายน 2536

ปัจจุบัน คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดให้มีการเรียนการสอน รวมทั้งสิ้น 8 วิชาเอก ได้แก่ 1).สาขาวิชาเอกออกแบบทัศนศิลป์ 2).สาขาวิชาการออกแบบการสื่อสาร 3).สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา 4).สาขาวิชานาฏศิลป์ 5).สาขาวิชาศิลปะการแสดง 6).สาขาวิชาศิลปศึกษา 7).สาขาวิชาศิลปจินตทัศน์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดยแบ่งภาคการศึกษาออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ภาคการศึกษาที่หนึ่ง จะเริ่มเปิดในช่วงวันจันทร์ของเดือนมิถุนายน เป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ และภาคการศึกษาที่ 2 จะเริ่มเปิดตั้งแต่วันจันทร์แรกของเดือน พฤศจิกายน และมีเปิดการเรียนการสอนในภาคฤดูร้อน ที่ไม่บังคับการศึกษา เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

การรับเข้าศึกษาต่อ โดยสอบคัดเลือกจากผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง โดยวิธีการสอบตรงและโควต้า เพื่อเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง เป็นหลักสูตร 4 ปี กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็นหมวดวิชาที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของ กระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2556: ออนไลน์)

- 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต
- 2) หมวดวิชาเฉพาะ 94 หน่วยกิต
 - 2.1 วิชาพื้นฐานของคณะ 18 หน่วยกิต
 - 2.2 วิชาเอก 76 หน่วยกิต
 - 2.2.1 วิชาเอกบังคับ 58 หน่วยกิต
 - ก.วิชาพื้นฐานของสาขาวิชา 18 หน่วยกิต
 - ข. วิชาชีพเฉพาะด้าน 40 หน่วยกิต
 - 2.2.2 วิชาเอกเลือก 18 หน่วยกิต

- 3) หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
รวมไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต

รายวิชาในหลักสูตร

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีหน่วยกิตโดยรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยจัดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชา ดังนี้

- 1.1 กลุ่มวิชาภาษา 9 หน่วยกิต
 - 1.1.1 ภาษาไทย 3 หน่วยกิต
 - 1.1.2 ภาษาต่างประเทศ 6 หน่วยกิต
 - 1.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี 6 หน่วยกิต
 - 1.3 กลุ่มวิชาศิลปศาสตร์ 15 หน่วยกิต
- รวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

2) หมวดวิชาเฉพาะ

กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 94 หน่วยกิต โดยจัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิชา ได้แก่ วิชาพื้นฐานของคณะกำหนดให้เรียน 18 หน่วยกิต และวิชาเอก กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

1. วิชาพื้นฐานของคณะ

กำหนดให้เรียน 18 หน่วยกิต

2.) วิชาเอก

กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต โดยจัดแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มวิชา ได้แก่ วิชาเอกบังคับ

กำหนดให้เรียน 58 หน่วยกิต และวิชาเอกเลือก เรียนไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต ดังนี้

2.1 วิชาเอกบังคับ เรียนไม่น้อยกว่า 58 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชาเอกบังคับ

กำหนดให้เรียนพื้นฐานสาขาวิชา 18 หน่วยกิต และวิชาชีพเฉพาะด้าน 40 หน่วยกิต

วิชาพื้นฐานสาขาวิชา กำหนดให้เรียน 18 หน่วยกิต

วิชาชีพเฉพาะด้าน กำหนดให้เรียน 40 หน่วยกิต

วิชาเอกเลือก กำหนดให้เรียน ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต

3.) หมวดวิชาเลือกเสรี กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

โดยนิสิตสามารถเลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้ได้จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต ทั้งนี้โดยได้คำแนะนำและเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา และหัวหน้าสาขาวิชาที่นิสิตไปเลือกเรียน

ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่า คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการก่อตั้งมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ พ.ศ. 2518 ซึ่งได้มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง

ปัจจุบัน คณะศิลปกรรมศาสตร์ได้จัดการเรียนการสอนรวมทั้งสิ้น 7 วิชาเอก ได้แก่ 1).สาขาวิชาเอก ออกแบบทัศนศิลป์ 2).สาขาวิชาเอกออกแบบการสื่อสาร 3).สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา 4). สาขาวิชานาฏศิลป์ 5).สาขาวิชาศิลปะการแสดง 6).สาขาวิชาศิลปศึกษา 7).สาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์ สำหรับการเรียนการสอนนั้น ไม่เพียงแต่จะศึกษาในรายวิชาเอกเท่านั้น แต่ยังมีการเรียนการสอนใน หมวดวิชาทั่วไป จำนวน 30 หน่วยกิต และเลือกเสรีจำนวน 6 หน่วยกิต ซึ่งแต่ละรายวิชา เป็นวิชา ที่สำคัญและเป็นวิชา ที่จะสามารถผลิตบัณฑิตให้ตรงตามพันธกิจ 4 ประการและตรงตาม วัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งผลให้บัณฑิตเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ตรงตาม ความต้องการของตลาดแรงงาน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 หรือสูงกว่า วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2557 รวมทั้งสิ้น 78 คน โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน นาฏศิลป์ไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. นำข้อมูลจากข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert, 1932: 1 - 55) ได้แบบสอบถามจำนวน 75 ข้อ ได้แก่ ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย จำนวน 25 ข้อ ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย จำนวน 25 ข้อ และด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำนวน 25 ข้อ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทเพื่อพิจารณา จากนั้นนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถาม
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณา จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try - Out) โดยเก็บข้อมูลกับนิสิตปริญญาตรี วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination Power)

โดยใช้การทดสอบที (t-test) (Ferguson. 1981: 180) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.761 ขึ้นไป ใช้เป็นแบบสอบถาม ได้ข้อคำถามรวมทั้งสิ้น 64 ข้อ

5. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984: 161) โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.933

6. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ชั้นปี กลุ่มที่เข้าเรียน ประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ใน 3 ด้านคือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนไว้ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยไว้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบมีความสนใจในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความสนใจในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความสนใจในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความสนใจในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผู้ตอบมีความสนใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างเสรี

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือและอนุญาตให้ผลิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ วิชาเอกนาฏศิลป์ ปีการศึกษา 2557 เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
2. นำหนังสือตามข้อ 1 พร้อมด้วยแบบสอบถามไปแจกนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ชั้นปีที่ 1 – 4 และสูงกว่า ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2557 ซึ่งแจ้งรายละเอียดของแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ไทย ใน 3 ด้านคือ ด้านวิธีการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ไทยและด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย ในแต่ละด้านและโดยรวม วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981: 68)
3. ตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ไทย ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ และ กลุ่มที่เข้าเรียนใช้การทดสอบที (t-test) (Ferguson, 1981:180) ส่วนตัวแปร ชั้นปี และ ประเภทงานนาฏศิลป์ที่สนใจ ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความ แตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') (Ferguson.1981:190)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
 - 1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.3 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (Ferguson. 1981: 68)

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (Ferguson. 1981: 68)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power)

โดยใช้การทดสอบที (t – test) (Ferguson. 1981: 180)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984: 61)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การทดสอบที (t – test) (Ferguson, 1981:180)

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe') (Ferguson. 1981: 190)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยขอเสนอ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
f	แทน	ค่าความถี่ (Frequency)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การศึกษาการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน คือ ด้านวิธีการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามเพศ และ กลุ่มที่เข้าเรียนใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปร ชั้นปี และ ประเภทงาน

นาฏศิลป์ที่สนใจ ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 4 วิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามกับนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทยจำนวน 78 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 78 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและหาค่าร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนนิสิต (n=78)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	12	15.40
หญิง	66	84.60
รวม	78	100.00
2. ชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	21	26.90
ชั้นปีที่ 2	15	19.20
ชั้นปีที่ 3	25	32.10
ชั้นปีที่ 4	17	21.80
รวม	78	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนนิสิต (n=78)	ร้อยละ
3. กลุ่มที่เข้าเรียน		
มัธยมศึกษาตอนปลาย	54	69.20
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	24	30.80
รวม	78	100.00
4. ประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ		
นาฏศิลป์พื้นบ้าน	36	46.20
นาฏศิลป์ราชสำนัก	18	23.00
นาฏศิลป์ปรับปรุง	24	30.80
รวม	78	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตหญิง 66 คน คิดเป็นร้อยละ 84.60 และเมื่อจำแนกตามชั้นปี พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 32.10 และเป็นกลุ่มผู้เข้าเรียนมาจากในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 69.20 ซึ่งส่วนใหญ่สนใจงานนาฏศิลป์พื้นบ้าน พบว่า มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20

ตอนที่ 2 การศึกษาการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ได้แก่ ด้านวิธีการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย และ ด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง 2-10

ตาราง 2 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย
ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
โดยรวมและในแต่ละด้าน

การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย	n=78		ระดับความสนใจ
	นิสิต		
	\bar{X}	S.D.	
1.ด้านวิธีการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย	4.15	0.06	มาก
2.ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคงาน นาฏศิลป์ไทย	4.25	0.77	มาก
3.ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	4.30	0.72	มาก
รวม	4.23	0.76	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและในแต่ละ
ด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย
ของนิสิต ปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านวิธีการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย เป็นรายข้อ

	การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ด้านวิธีการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย	n=78		ระดับความ สนใจ
		นิสิต		
		\bar{X}	S.D.	
1	มีการแนะนำขั้นตอนการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยก่อนลงมือ ปฏิบัติจริง	4.12	0.63	มาก
2	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย มาให้ความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสรรคงาน	4.09	0.66	มาก
3	มีการให้เวลาในนิสิตในการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับ การสร้างสรรคผลงานทางนาฏศิลป์ไทยอย่างน้อย 1 ภาค การศึกษา	4.08	0.75	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

	การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย ด้านวิธีการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย	n=78		ระดับความ สนใจ
		นิสิต(คน)		
		\bar{X}	S.D.	
4	มีการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติหรือมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค้งานให้แก่นิสิตเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น	4.18	0.76	มาก
5	มีการนำผลงานที่ได้ผ่านวิธีการสร้างสรรค้งานอย่างถูกต้อง ออกเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อเป็นการสร้างความชำนาญในการสร้างสรรค้งาน	4.10	0.73	มาก
6	มีการบรรยาย ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติแก่นิสิตก่อนลงมือปฏิบัติจริง	4.08	0.78	มาก
7	มีการนำหลักการ วิธีการของสร้างสรรค้งาน จากศาสตร์วิชาอื่นๆ เช่น จากวิชานาฏศิลป์สากล หรือ จากวิชาการแสดง เป็นต้น มาใช้บูรณาการเกี่ยวกับการสอนการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย	4.08	0.76	มาก
8	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตศึกษาวิธีการสร้างสรรค้งานจากทั่วมุมโลก	4.24	0.75	มาก
9	มีการนำประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ประกอบคำบรรยาย การเรียนการสอน	4.18	0.67	มาก
10	มีการให้ความรู้ด้านอื่น นอกเหนือจากวิธีการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย เช่น การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การออกแบบท่ารำ เพื่อให้มนิสิตนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ต่อไป	4.24	0.79	มาก
11	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตนำองค์ประกอบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทยที่ได้เรียนมาประยุกต์เป็นผลงานนาฏศิลป์	4.14	0.75	มาก
12	มีการแนะนำวิธีการสร้างสรรค้งานอย่างละเอียด เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.19	0.70	มาก
13	มีการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามกระบวนการที่นิสิตได้เรียนมาในเบื้องต้น	4.06	0.81	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	n=78 นิสิต		ระดับความ สนใจ
		\bar{X}	S.D.	
14	มีอาจารย์ประจำวิชาให้คำแนะนำแก่นิสิตสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการ สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.17	0.79	มาก
15	มีการเปรียบเทียบวิธีการสร้างสรรค์กับงานนาฏศิลป์ชาติอื่นเพื่อ นำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยให้มีรูปแบบ หลากหลายมากยิ่งขึ้น	4.17	0.84	มาก
16	มีการยกระดับคุณภาพวิธีการสร้างสรรค์งานให้มีคุณภาพมากขึ้น	4.15	0.70	มาก
17	อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเกี่ยวกับ ผลงานการสร้างสรรค์อย่างตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง	4.19	0.88	มาก
18	มีการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ผลงานทุกชั้นปี	4.05	0.83	มาก
19	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การ สร้างสรรค์งานจากสถาบันอื่นๆ	4.23	0.78	มาก
20	มีการเปิดโอกาสให้แสดงผลงานการสร้างสรรค์ตามสถานที่ต่างๆ	4.22	0.75	มาก
21	มีการบันทึกขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อให้เป็นประโยชน์กับ นิสิตรุ่นหลังต่อไป	4.23	0.71	มาก
22	เมื่อหลังการสร้างสรรค์ผลงานเสร็จเรียบร้อย มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำมาเป็นประสบการณ์ เพิ่มเติม	4.27	0.71	มาก
23	มีการเปรียบเทียบผลงานการสร้างสรรค์ที่ดี และไม่ตี เพื่อนำไป พัฒนา ปรับปรุงให้มีความงดงามมากยิ่งขึ้น	4.12	0.75	มาก
	รวม	4.15	0.06	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและเป็นรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย เป็นรายชื่อ

	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	n=78 นิสิต		ระดับความ สนใจ
		\bar{X}	S.D.	
1	อาจารย์ที่ปรึกษาได้อภิปราย ชี้แนะถึงความสำคัญของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.45	0.67	มาก
2	อาจารย์ที่ปรึกษาให้นิสิตได้อภิปรายถึงคุณภาพของงานศิลปะที่เกิดจากแรงบันดาลใจโดยการเปรียบเทียบงานศิลปะที่เกิดจากแรงบันดาลใจและไม่เกิดจากแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะ	4.23	0.62	มาก
3	ทางสาขาวิชา เปิดโอกาสให้นิสิตได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่นิสิต	4.22	0.76	มาก
4	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ค้นพบแรงบันดาลใจทั้งใจและนอกประเทศ	4.18	0.67	มาก
5	อาจารย์ประจำวิชาแนะนำแนวทางในการค้นหาแรงบันดาลใจ	4.31	0.69	มาก
6	มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานผ่านแรงบันดาลใจ เพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์งานโดยผ่านแรงบันดาลใจ	4.23	0.71	มาก
7	มีการฝึกฝนให้นิสิตสร้างสรรค์ผลงานจากแรงบันดาลใจของตนเอง	4.37	0.66	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	n=78 นิสิต		ระดับ ความ สนใจ
		\bar{X}	S.D.	
8	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตได้สร้างสรรค์ผลงานผ่านแรงบันดาลใจในรูปแบบต่างๆ	4.09	0.77	มาก
9	มีการกระตุ้นให้นิสิตใช้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานที่แปลกใหม่และสามารถนำเสนอแพร่สู่สาธารณะชนได้	4.14	0.75	มาก
10	มีการให้คำแนะนำหรือให้แนวคิดหากนิสิตสร้างสรรค์งานไม่ตรงตามแรงบันดาลใจที่แต่งตั้งเป้าหมายไว้	4.22	0.83	มาก
11	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตพบกับอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบถามและแนะนำแนวทางในการประยุกต์แรงบันดาลใจกับการสร้างสรรค์ผลงาน	4.23	0.73	มาก
12	มีการแนะนำ ปลุกฝังให้นิสิตรู้จักแรงบันดาลใจตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาในปีการศึกษาแรก	4.31	0.69	มาก
13	มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแรงบันดาลใจให้นิสิตได้ศึกษา	4.36	0.64	มาก
14	ให้นิสิตศึกษาแรงบันดาลใจตามความสนใจด้วยตนเองโดยมีอาจารย์คอยให้คำปรึกษา	4.26	0.63	มาก
15	แรงบันดาลใจเป็นส่วนหนึ่งของวิชาจิตวิทยาที่ควรบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอนของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยด้วย	4.22	0.73	มาก
16	มีการติดตามผลงานการสร้างสรรค์ของนิสิตหลังจากได้รับการแนะนำที่ถูกต้องแล้ว	4.22	0.71	มาก
17	มีการตรวจสอบนิสิตอย่างใกล้ชิดว่ามีความเข้าใจในเรื่องแรงบันดาลใจถูกต้องหรือไม่	4.29	0.70	มาก
18	มีการเรียนเชิญอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาแนะนำความรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของแรงบันดาลใจที่ถูกต้อง	4.29	0.66	มาก
19	เปิดโอกาสให้นิสิตสร้างสรรค์งานตามแรงบันดาลใจของนิสิตเอง	4.28	0.77	มาก
20	มีการจัดงานแสดงผลงานทางศิลปะที่ดี และมีคุณค่า ที่เกิดจากแรงบันดาลใจที่แท้จริงของศิลปินเพื่อนำไปประยุกต์ใช้	4.22	0.80	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	n=78 นิสิต		ระดับความ สนใจ
		\bar{X}	S.D.	
21	ให้นิสิตได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งาน	4.19	0.75	มาก
22	มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยผ่านการทำงานร่วมกันภายใต้แรงบันดาลใจเดียวกันเพื่อให้นิสิตเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแรงบันดาลใจมากยิ่งขึ้น	4.21	0.79	มาก
23	มีการจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมอภิปราย ในหัวข้อเกี่ยวกับแรงบันดาลใจของศิลปินชั้นแนวหน้าของโลก	4.23	0.71	มาก
	รวม	4.25	0.77	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและเป็นรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ไทย
ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย เป็นรายข้อ

	การสร้างสร้งงานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	n=78 นิสิต		ระดับความ สนใจ
		\bar{X}	S.D.	
1	อาจารย์ที่ปรึกษาให้นิสิตฝึกฝนการสร้างสร้งงาน นาฏศิลป์สม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางนาฏศิลป์	4.36	0.73	มาก
2	เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีประสบการณ์ทาง นาฏศิลป์ไทยได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ กับเพื่อนในชั้นเรียนผ่านการพูดคุยสนทนา ชักถาม ปัญหา	4.26	0.65	มาก
3	เปิดโอกาสให้นิสิตทุกคนในสาขาวิชาได้เข้าร่วมการ แสดงในการจัดงานต่างๆในมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์	4.29	0.68	มาก
4	มีการแนะนำนิสิต ถึงแหล่งค้นหาประสบการณ์ใหม่ ใน การค้นหาประสบการณ์เพิ่มเติม สามารถหาได้จากที่ ใดบ้าง	4.27	0.69	มาก
5	ให้การเรียนการสอนคณาจารย์ในสาขานาฏศิลป์มีส่วน ช่วยในการสร้างประสบการณ์ในสร้งสร้งงาน นาฏศิลป์ไทย	4.32	0.69	มาก
6	นิสิตควรศึกษาประสบการณ์ทางการสร้งสร้งงาน นาฏศิลป์ไทยที่แปลกใหม่ จากสถานที่ต่างๆหรือบุคคล ต่างๆด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทาง นาฏศิลป์ให้กับตนเอง	4.26	0.72	มาก
7	ให้นิสิตทุกคน ช่วยกันสร้งสร้งงานนาฏศิลป์ไทยที่ดีที่สุดที่ มีคุณค่า เพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการทำงานมากยิ่งขึ้น	4.28	0.66	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	n=78 นิสิต		ระดับความ สนใจ
		\bar{X}	S.D.	
8	มีการให้นิสิตศึกษาประสบการณ์การสร้างสรรค์ นาฏศิลป์ไทยในรูปแบบต่างๆ จากศิลปินที่มีชื่อเสียง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของ ตนเองของตนเอง	4.38	0.72	มาก
9	การให้นิสิตได้มีการเรียนนาฏศิลป์ไทยและฝึกปฏิบัติ สร้างสรรค์ผลงานเป็นระยะเวลานาน จะช่วยให้นิสิตมี ประสบการณ์เพิ่มขึ้น	4.23	0.73	มาก
10	มีการนำประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ชาติต่างๆ ให้ นิสิตได้รับชมเพื่อช่วยให้นิสิตสามารถสร้างสรรค์งาน ได้แปลกใหม่และมีคุณค่ามากขึ้น	4.23	0.71	มาก
11	จัดให้นิสิตมีการเรียนประวัติและประสบการณ์ของ ศิลปินที่มีผลงานศิลปะที่โดดเด่นจากทั่วโลก เพื่อจะ ได้นำประสบการณ์เหล่านี้มาพัฒนาปรับปรุงเกิดเป็น ความคิดแปลกใหม่มากยิ่งขึ้น	4.21	0.76	มาก
12	อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดสำหรับ ผู้ที่ไม่ม่ประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยมาก่อน	4.49	0.73	มาก
13	มีการกระตุ้น ผลักดันให้การเรียนนาฏศิลป์ไทยใน ระดับอุดมศึกษาสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดี เกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยได้	4.37	0.68	มาก
14	มีการให้นิสิตแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางด้าน นาฏศิลป์กับเพื่อน อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้ นิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทยมาก่อน กล้าที่จะสร้างสรรค์ผลงานได้มากขึ้น	4.31	0.67	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	n=78		ระดับความ สนใจ
		นิสิต		
		\bar{X}	S.D.	
15	อาจารย์ที่อภิปรายให้นิสิตเห็นว่าประสบการณ์ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์งานเกิดความคิดที่จะนำไปสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในหลากหลายรูปแบบ	4.21	0.65	มาก
16	นิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทยมาก่อน อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตหมั่นฝึกฝนทักษะ และฝึกปฏิบัติการสร้างสรรค์งานบ่อยๆเพื่อช่วยให้นิสิตมีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น	4.35	0.77	มาก
17	นิสิตที่มีประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ต่างกัน มีการเปิดโอกาสให้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน	4.36	0.70	มาก
18	การได้เรียนรู้ หลักการและวิธีการต่างๆทางนาฏศิลป์ ในระยะเวลาประมาณ 1 ปีการศึกษา สามารถช่วยให้นิสิตมีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ได้ดี	4.28	0.82	มาก
	รวม	4.30	0.72	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและเป็นรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย
ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	n = 78					
	เพศชาย (n = 12)			เพศหญิง (n = 66)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ สนใจ
1.ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ไทย	4.03	0.48	มาก	4.17	0.46	มาก
2.ด้านแรงบันดาลใจในการ สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.26	0.35	มาก	4.24	0.45	มาก
3.ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ ไทย	4.24	0.35	มาก	4.31	0.44	มาก
รวม	4.17	0.39	มาก	4.24	0.45	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย
ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 และ นิสิตชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มที่เข้าเรียน

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	n = 78					
	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n = 54)			ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (n = 24)		
	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับความสนใจ
1.ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.14	0.46	มาก	4.18	0.48	มาก
2.ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.26	0.40	มาก	4.20	0.51	มาก
3.ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	4.27	0.41	มาก	4.37	0.47	มาก
รวม	4.22	0.42	มาก	4.25	0.48	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า กลุ่มผู้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

จากตาราง 9 แสดงว่า นิสิตที่เลือกนาฏศิลป์พื้นบ้าน นาฏศิลป์ราชสำนักและนาฏศิลป์
ปรับปรุง มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม ตัวแปรเพศ และกลุ่มที่เข้าเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรประเภทของงานที่สนใจและชั้นปีใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe') ดังแสดงในตาราง 10 – 13

ตาราง 10 เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน
จำแนกตามเพศ

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	เพศชาย (n = 12)		เพศหญิง (n = 66)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1.ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.03	0.48	4.17		
2.ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.26	0.35	4.24	0.45	0.15	0.870
3.ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	4.24	0.35	4.31	0.44	-0.53	0.590
รวม	4.17	0.39	4.24	0.45	-0.45	0.590

จากตาราง 10 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน
 จำแนกตามชั้นปี

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1.ด้านวิธีการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.70	3	0.234	1.077	0.364
	ภายในกลุ่ม	16.05	74	0.217		
	รวม	16.75	77			
2.ด้านแรงบันดาลใจในการ สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.42	3	0.143	0.737	0.533
	ภายในกลุ่ม	14.33	74	0.194		
	รวม	14.75	77			
3.ด้านประสบการณ์การทาง นาฏศิลป์ไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.92	3	0.309	1.702	0.174
	ภายในกลุ่ม	13.44	74	0.182		
	รวม	14.36	77			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.68	3	0.228	1.172	0.357
	ภายในกลุ่ม	14.60	74	0.197		
	รวม	15.28	77			

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความสนใจการสร้างสรรค์งาน
 นาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามกลุ่มที่เข้าเรียน

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	มัธยมศึกษาตอนปลาย (n = 54)		ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (n = 24)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
	1.ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.14	0.46	4.18		
2.ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	4.26	0.40	4.20	0.51	0.55	0.580
3.ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	4.27	0.41	4.37	0.47	-0.98	0.320
รวม	4.22	0.42	4.25	0.48	-0.25	0.540

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีกลุ่มเข้าเรียนแตกต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความสนใจของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามประเภทงานนาฏศิลป์ที่สนใจ

การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1.ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.28	2	0.143	0.653	0.523
	ภายในกลุ่ม	16.36	75	0.220		
	รวม	16.64	77			
2.ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.27	2	0.136	0.703	0.498
	ภายในกลุ่ม	14.49	75	0.193		
	รวม	14.76	77			
3.ด้านประสบการณ์การทางนาฏศิลป์ไทย	ระหว่างกลุ่ม	0.25	2	0.127	0.676	0.512
	ภายในกลุ่ม	14.12	75	0.188		
	รวม	14.37	77			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.26	2	0.135	0.677	0.511
	ภายในกลุ่ม	14.99	75	0.200		
	รวม	15.25	77			

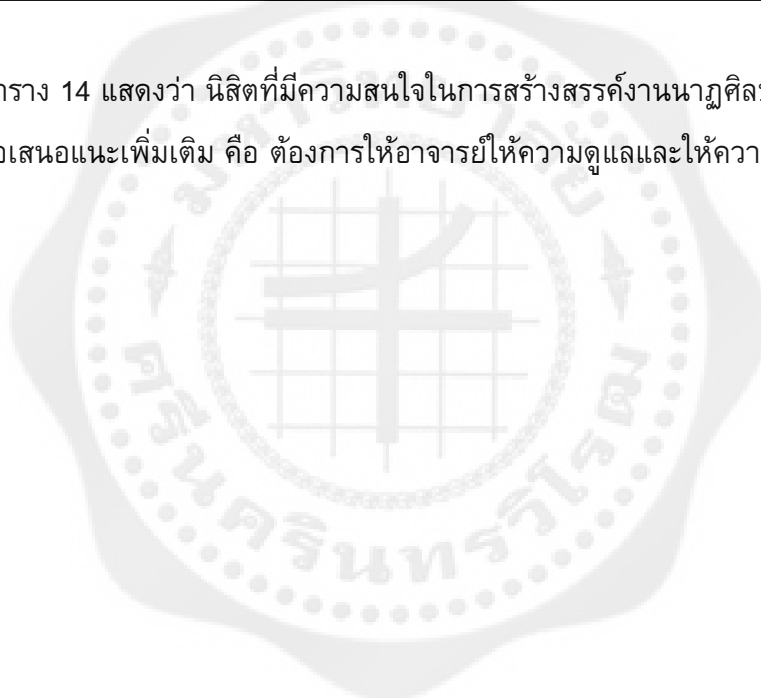
จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตที่มีความในสนใจประเภทของงานนาฏศิลป์ไทยแตกต่างกัน มีความสนใจการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 วิเคราะห์และจัดกลุ่มคำตอบของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม ปลายเปิดเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้ประกอบการอภิปรายผล

ตาราง 14 ค่าความถี่ของความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ความถี่ (f)
1. อาจารย์ควรให้ความดูแลและใกล้ชิดนิสิตมากกว่านี้	1

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตที่มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย มีความต้องการและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ต้องการให้อาจารย์ให้ความดูแลและให้ความใกล้ชิดกับนิสิตมากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้จัดลำดับตามสาระดั่งนี้

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ใน 3 ด้าน คือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย และด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย จำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มที่เข้าเรียน และประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2557 จำแนกเป็นชั้นปีที่ 1-4 หรือสูงกว่า จำนวนทั้งสิ้น 78 คน ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ กลับคืนจำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 100
2. เครื่องมือที่ใช้ครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) รวมทั้งสิ้น 64 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.933
3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้
 - 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3.2 วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและในแต่ละด้าน 3 ด้าน โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสนใจการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตาม ตัวแปรเพศ และกลุ่มผู้เข้าเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปรชั้นปีและประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นิสิตปริญญาตรีวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก
2. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีกลุ่มเข้าเรียนต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย สร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตที่มีความสนใจในประเภทของงานนาฏศิลป์ต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

1. จากการศึกษาการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 นิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มีความสนใจในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตที่เข้ารับการศึกษาด้านนาฏศิลป์ อาจมีความสนใจ มีใจรักในสิ่งที่ตนได้เลือกเรียน จึงทำให้เกิดเป็นแรงจูงใจ ที่จะทำตามใจสิ่งที่ตนรัก ซึ่งในสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย จะต้องประกอบไปด้วยวิธีการสร้างสรรคงานด้านแรงบันดาลใจและด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย ซึ่งทั้ง 3 ด้านเหล่านี้ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับนิสิตที่จะต้องนำไปปรับใช้ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในภายภาคหน้า จะทำให้งานที่ได้สร้างสรรคออกมามีความแปลกใหม่ แปลกตา เป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป ซึ่งการสร้างสรรคนี้ จะทำให้นิสิตที่มีความสนใจในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย เกิดความคิด ความริเริ่มสร้างสรรค ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในการสร้างสรรคงานศิลปะทุกแขนง ดังที่สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547: 229-230) ที่กล่าวว่า การสร้างสรรคนาฏศิลป์ที่ดี ที่มีคุณค่านั้น ผู้สร้างสรรคต้องทำการรวบรวมข้อมูลมาเป็นปัจจัยในการสร้างสรรค เพราะการสร้างสรรคศิลปะใด ๆ ก็ตาม มิได้เกิดขึ้นจากความว่างเปล่า แต่เป็นกระบวนการที่มีอยู่ก่อนแล้วมาประยุกต์หรือปรับเปลี่ยน ซึ่งผู้สร้างสรรคจะต้องรู้จักวิธีการสร้างสรรคงาน โดยการนำข้อมูลที่เป็นแรงบันดาลใจมาช่วยในการประดิษฐ์ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ นำมาเป็นพื้นฐานในสร้างสรรคงานที่ตนต้องการสร้างสรรคขึ้นใหม่ ในจินตนาการได้ง่ายขึ้น โดยมีกำหนดรูปแบบ ให้ชัดเจน และสร้างสรรคงานตามวัตถุประสงค์ของตน จะทำให้ผลงานนาฏศิลป์มีความแปลกใหม่และโดดเด่นอย่างแท้จริง และการสร้างสรรคนี้จะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาได้ดี ในการจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับศักยภาพนิสิตและความสนใจของนิสิต สอดคล้องกับ อารี พันธุ์มณี (2519: 39) ที่กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค คือ ความสามารถที่จะรวบรวมสิ่งที่มี ความสัมพันธ์กันเข้าเป็นสิ่งใหม่ รูปใหม่ และอาจนำไปใช้ในแง่หนึ่งได้ ความสามารถนี้แสดงออกโดยการตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยสิ่งเร้านั้นจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดต่อเนื่องสัมพันธ์กันไปจนสิ้นสุดกระบวนการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษา สบฤกษ์ (2545: 217) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนาฏยสรรคที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรคทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความคิดสร้างสรรคทางนาฏศิลป์อยู่ในระดับปานกลาง โดยความคิดสร้างสรรคนาฏศิลป์จะสูงขึ้นตามระดับชั้นปีที่ศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.2 ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย มีความสนใจเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย คือตัวกำหนดคุณภาพของงานนาฏศิลป์ให้ออกมามีรูปแบบอย่างไร หากนิสิตเองไม่ทราบถึงวิธีการสร้างสรรค์อย่างถูกต้อง อาจทำให้การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ของนิสิตไม่สมบูรณ์และไม่ได้รับความสนใจจากคนทั่วไป ซึ่งวิธีการสร้างสรรค์งาน จำเป็นจะต้องอาศัยอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ประจำวิชานั้นๆ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องแก่นิสิต อาจจะต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร นิสิตถึงจะเข้าใจขั้นตอนและแนวทางการสร้างสรรค์งานที่ดี ซึ่ง สวภา เวชสุภักษ์ (2553: 1-11) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ว่าจะต้องประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผลในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย วัตถุประสงค์ในการนำเสนอการแสดง วิธีการดำเนินงาน และ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการชมการแสดงที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย จำเป็นจะต้องมีกระบวนการดังกล่าว งานศิลปะจึงออกมามีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์ นอกจากนี้ วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ(2547: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การที่ศิลปินจะสร้างงานศิลปะขึ้นมา ย่อมต้องมีกระบวนการของพฤติกรรม ในการสร้างงานศิลปะ ซึ่งสาเหตุที่มาของของศิลปินก็ย่อมแตกต่างกันออกไปสุดแต่แต่ผู้สร้างงานนั้น จะให้ความกระจำง เหตุที่สร้างอาจเพราะอยู่ว่าง ไม่รู้จะทำอะไร อาจสร้างเพราะใจรัก เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อสะท้อนสภาพสังคม อาจเพื่อบันทึกสภาพเหตุการณ์ หรือความทรงจำที่ประทับใจ หรืออาจเพราะแรงกดดันที่ต้องการ หาทางระบายอารมณ์ และเหตุผลอื่นๆ อันเป็นสาเหตุผลักดันให้สร้างงานนั้นๆ ออกมาสุดแต่แต่ผู้สร้างงานนั้น จะให้ความกระจำง นี้ก็คือเหตุผลว่า การสร้างสรรค์งานศิลปะทุกชนิด จำเป็นต้องมีวิธีการ มีขั้นตอน เพื่อให้งานศิลปะได้เกิดคุณค่าต่อผู้พบเห็น สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวดี มากพา (2554: 91) ที่ศึกษาเรื่องนาฏศิลป์ไทย: การสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย พบว่า วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยนั้น สามารถจำแนกลักษณะของการสร้างสรรค์ออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเพื่อการศึกษาในสถาบันศึกษา มีขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยและการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยเพื่อใช้เป็นผลงานในการอนุรักษ์

1.3 ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย มีความสนใจเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ แรงบันดาลใจเป็นพื้นฐานที่สำคัญของศิลปิน ในการสร้างสรรค์งานศิลปะทุกประเภท ซึ่งแรงบันดาลใจนี้ จะเกิดกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง โดยอาจผ่านการรับรู้ทางธรรมชาติ การรับรู้ว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรือสนใจ ทำให้เกิดความประทับใจ ผลักดัน

ให้เกิดพฤติกรรมต่างๆที่ต้องการจะแสดงออกทางความคิด ซึ่งศิลปิน จะถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ ผวนกับความชื่นชอบ ความสนใจเป็นสิ่งเร้า ทำให้ศิลปินเกิดความสนใจ เกิดแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดและแรงบันดาลใจทางศิลปะ (2558: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า แรงบันดาลใจ คือ พลังอำนาจในตนเองชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการขับเคลื่อนการคิด กระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดแนวคิด กระบวนการที่สร้างสรรค์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองความต้องการทางจิตใจ มักเกิดจากความประทับใจ หรือสะท้อนใจ ต่อสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัว ช่วยให้มีมนุษย์เราก่อการสร้างสรรค์งานได้โดยอิสระ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ (2547: ออนไลน์) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์แต่ละครั้งย่อมต้องได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือแรงบันดาลใจ การที่ศิลปินสร้างงานศิลปะแต่ละครั้ง ย่อมเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ซึ่งต้นเหตุก็คือ สิ่งเร้าหรือแรงบันดาลใจ อาจจะเป็นภายนอกหรือภายใน หรืออาจเป็นทั้งภายนอกและภายในก็ได้ ซึ่งการได้รับแรงบันดาลใจเหล่านั้น ทำให้ผลงานศิลปะที่ออกมา มีความแตกต่างกัน และรายงานการวิจัยของปิยวดี มากพา (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง นาฏศิลป์ไทย: การสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย พบว่า คุณสมบัติของผู้เป็นนักนาฏยประดิษฐ์ที่ดี จะต้องมีความคิดวิธีการสร้างสรรค์และรูปแบบผลงาน จากข้อมูลที่ได้สามารถประมวลออกมาเป็นองค์ความรู้ในการประยุกต์สร้างสรรค์ชุดการแสดงเดิมให้เป็นชุดการแสดงใหม่ โดยมีแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน อันเกิดจาก จินตนาการ เกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสม และเกิดจากความประทับใจในตัวบุคคลและชื่นชมผลงาน

1.4 ด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย จากการศึกษาพบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย มีความสนใจในด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจาก นิสิตอาจได้รับความรู้ทางด้านนาฏศิลป์เพียงพื้นฐานเท่านั้น จากสถานศึกษาเดิม เมื่อมาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา อาจไม่เพียงพอต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา ดังนั้น นิสิตจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทางด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์มาก เพื่อจะได้นำความรู้ไปปรับใช้ให้เข้ากับการเรียนการสอนที่ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้จัดให้ศึกษา เพราะการมีประสบการณ์ทั้งดีและไม่ดี จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ นิสิตแก้ปัญหา และผ่านอุปสรรคต่างๆไปได้ง่ายขึ้น แต่ประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทยนั้น นิสิตเองสามารถเรียนรู้ และเข้าใจได้จากร่วมมหาวิทยาลัย เพราะในแต่ละปี นิสิตจะได้รับการฝึกฝนจากกิจกรรมหรือการเรียนการสอนที่ทางคณะศิลปกรรมศาสตร์ได้จัดเตรียมไว้ให้ต่างกัน นิสิตสามารถใช้กิจกรรมที่ทางคณะจัดให้ นิสิตได้เข้าร่วมนั้นแสวงหาประสบการณ์ต่างๆได้ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับทฤษฎีของ ฮันนีและมัมฟอร์ด (Honey and Munford.1992: 1-6) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นกระบวนการขั้นพื้นฐานแต่มีความสำคัญยิ่ง ต่อการแสวงหาความรู้ ถ้าหากผู้เรียนไม่สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ ผู้เรียนจะไม่สามารถแสวงหาความรู้ หรือฝึกฝนทักษะต่างๆและอาจจะทำผิดซ้ำแล้วซ้ำเล่า ในที่สุดก็ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับ

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ การเรียนรู้จากประสบการณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในบรรดาทักษะการดำรงชีวิต เนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิด ล้วนเป็นผลที่ได้จากประสบการณ์ทั้งสิ้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวดี มากพา (2554: 116) ที่ศึกษาเรื่อง นาฏศิลป์ไทย: การสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์ด้านนาฏศิลป์ไทย พบว่า การสังสมประสบการณ์ในการแสดงมากมาย จะส่งเสริมให้เป็นผู้ประสบความสำเร็จในด้านการแสดง คุณสมบัติของผู้สร้างสรรคงานที่ดีนั้น จะต้องสังสมประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ ซึ่งอาจมาจากการศึกษาหาข้อมูลหรือใช้องค์ความรู้เดิมมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดเป็นงานที่ศิลปะทั้งดงาม มีคุณค่า ควรแก่การอนุรักษ์

2. การเปรียบเทียบความสนใจในการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและแต่ละด้าน จำแนกตาม เพศ ชั้นปี กลุ่มที่เข้าเรียน และประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายดังนี้

2.1 นิสิตชายและนิสิตหญิง ระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามที่สมมติฐานไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ การที่นิสิตชายและนิสิตหญิงที่เข้ามารับการศึกษาในวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยนี้ อาจมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ต้องการได้รับการศึกษาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์และการได้เรียนรู้กระบวนการสร้างสรรค์งานที่ถูกต้อง ซึ่งการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไม่แบ่งแยกเพศชายหรือหญิง นิสิตจะได้รับการศึกษาไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งอาจทำให้นิสิตเกิดจุดมุ่งหมายเดียวกัน ทำให้นิสิตเกิดความสนใจเหมือนกัน ซึ่งเป็นไปตามที่ สุรางค์ โค้วตระกูล (2533: 106) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศ เป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังไว้ ความแตกต่างจริง ๆ มีน้อยมาก ครูที่ต้องสอนทั้งเพศชายและหญิง ควรคิดว่า นักเรียนทั้งสองเพศมีความสามารถเท่าเทียมกันและไม่ควรตั้งความหวังว่า เพศใดเพศหนึ่งจะดีเด่นกว่ากัน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พงฉิชา จันท์ศิริ (2552: 110) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะต่อการเรียนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทย ของนักศึกษาสาขาวิชาดุริยางค์และนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีทัศนคติที่ไม่แตกต่างกัน

2.2 นิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 หรือสูงกว่า ระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในการเรียนแต่ละชั้นปีนั้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ที่จะส่งเสริมให้นิสิตเป็นผู้อนุรักษ์ และสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ อาจารย์ประจำวิชา จะเป็นผู้ผลักดัน การทำงานร่วมกันของนิสิตทุกชั้นปี จะสอดแทรกกิจกรรมให้นิสิตได้ฝึกสร้างสรรค์ผลงาน ในแต่ละรายวิชานั้น ๆ ด้วย เป็นการฝึกให้นิสิตมีประสบการณ์ และยังเป็นเปิดโอกาสให้นิสิตแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง ซึ่งนิสิตไม่ว่าจะอยู่ชั้นปีการศึกษาใด ล้วนแต่จะต้องมีการฝึกการสร้างสรรค์ผลงานทุกชั้นปี ส่งผลให้นิสิตทุกชั้นปี เกิดความมุ่งมั่น ตั้งใจ และกล้าแสดงออกให้เห็นถึงความสามารถทางนาฏศิลป์ของตนเอง ซึ่งการถ่ายทอดประสบการณ์

ทางการสร้างสรรค์ผลงาน จะเป็นการถ่ายทอดจากรุ่นพี่ สู่รุ่นน้อง โดยผ่านการทำกิจกรรมร่วมกัน ดังที่ สุวพร ตั้งสมวรวงษ์ (2542: 77) กล่าวว่า นักเรียน นักศึกษารุ่นพี่ จะให้คำแนะนำด้านการเรียน และฝึกปฏิบัติกับรุ่นน้อง ซึ่งอาจส่งผลให้นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ความประทับใจ เกิดความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน ซึ่งงานวิจัยของ สมปอง นกน้อย (2550: 91) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของ ครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักศึกษา ในสถาบัน บัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีแตกต่างกัน มีทัศนะต่อคุณลักษณะผู้สอนไม่แตกต่างกัน

2.3 นิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ที่มีกลุ่มที่เข้าเรียนต่างกัน มีความสนใจ ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน อาจเป็นเพราะ เมื่อมีการเปิดให้มีโอกาสสอบคัดเลือกเข้ารับการ ศึกษาในคณะศิลปกรรมศาสตร์ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย จะคัดเลือกจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลางหรือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งการสอบคัดเลือก ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง จะต้องมีความรักและอดทนที่จะฝึกฝน ดังนั้น ผู้ที่สามารถสอบผ่านเข้ามาได้นั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้และพื้นฐานทางด้านนาฏศิลป์ที่ระดับหนึ่ง ซึ่งผู้เรียนหลากหลายคนอาจมีเหตุผลในการสอบเข้ามาหลากหลายเหตุผล แต่ด้วยความรัก ความ สนใจ ที่ต้องการจะศึกษาศาสตร์ทางด้านนี้เหมือนกัน หรืออาจเป็นเพราะ นิสิตมีความรู้สึกพึงพอใจ และต้องการเข้าเรียนในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำให้ นิสิต มีความสนใจ เหมือนกัน และเมื่อหลังจากได้เข้าเป็นนิสิตแล้วนั้น นิสิตทุกคน จำเป็นที่จะต้องเข้าเรียนในรายวิชา เดียวกัน ทำกิจกรรมต่างๆเหมือนกัน ไม่แบ่งแยกกลุ่มที่เข้าเรียน ทำให้ นิสิตทั้งสองกลุ่ม เกิดความคิดคล้ายตามกัน ซึ่งเป็นไปตามที่ มุกดา ศรีรงค์ และคนอื่นๆ (2540: 225) ได้กล่าวว่า มนุษย์จะมีแรงขับเพื่อการศึกษาโดยจะแสดงออกมาในรูปแบบพฤติกรรมกับการศึกษาค้นคว้า ธรรมชาติ ซึ่งถือว่าเป็นเหตุจูงใจพื้นฐาน แต่การเลือกเรียนสาขาหรือคณะที่จะศึกษานั้นมนุษย์ได้ถูก จูงใจจากสังคมให้เกิดความต้องการที่จะเรียนคณะที่สังคมนั้นๆ นิยมชมชอบ และเมื่อเกิดพฤติกรรม ตามสังคมแล้ว ก็จะได้รับสิ่งเสริมแรงตามที่บุคคลนั้นต้องการ ซึ่งงานวิจัยของ วิทวัส กรมณีโรจน์ (2556: 88) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่กำลังศึกษา ในวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยและนาฏศิลป์สากลมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนโดยรวมและ ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2.4 นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ที่ความสนใจในประเภทของงาน นาฏศิลป์ต่างกัน มีความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย โดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก รูปแบบของการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย

ไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ก็ย่อมต้องผ่านวิธีการสร้างสรรค์ที่ถูกต้อง โดยกระบวนการทางศิลปะทั้งสิ้น โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่ศิลปินจะสร้างสรรค์ ไปจนกระทั่งจุดมุ่งหมาย ในการทำศิลปะในแต่ละชิ้น ซึ่งนิสิตที่เรียนในวิชาเอกเดียวกัน กลุ่มเพื่อนกลุ่มเดียวกัน ย่อมศึกษาอยู่ ภายใต้อาจารย์ผู้สอนเดียวกัน หลักเกณฑ์เดียวกัน โอกาสที่จะได้รับความรู้ย่อมมีเท่ากัน อาจส่งผลให้ นิสิตมีความสนใจเหมือนกัน ดังที่ สำเนา ขจรศิลป์ (2538: 78-80) ได้กล่าวว่า การที่นักศึกษาได้รับ อิทธิพล การอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ย่อมส่งผลต่อความคิด ค่านิยม ความเชื่อและพฤติกรรม ของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีความคิดหรือความเชื่อที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งงานวิจัยดารณี ชำนาญหอม (2551: 31) ได้วิจัยเรื่อง โครงการจัดตั้งคณะนาฏศิลป์ร่วมสมัย Creative Dance Studio พบว่า การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ทุกประเภท จำเป็นจะต้องเลือกวิธีการที่จะนำเสนอ ว่า ต้องการจะให้ออกมาในรูปแบบใด ซึ่งปกติ ผู้สร้างสรรค์งาน มักจะเลือกงานที่ออกมาจากความถนัด ของตน อาจจะเป็นการดัดแปลงแบบดั้งเดิม การประยุกต์จากแบบดั้งเดิมให้เกิดงานใหม่ หรือการ ผสมผสานงานนาฏศิลป์หลายแขนงให้เกิดเป็นงานใหม่ก็ย่อมได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำงานวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านวิธีการสร้างสรรค์งาน นาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจ และด้านประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทย มีความสนใจอยู่ใน ระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย พบว่า ควรเปิดโอกาสให้นิสิตได้ปรึกษา ชักถามเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย เนื่องจาก วิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย มี เนื้อหาให้ศึกษาค่อนข้างน้อย หากอาจารย์ประจำวิชาหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิธีการสร้างสรรค์งาน เปิดโอกาสให้นิสิตได้พบ พูดคุยแนะนำ ข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ ให้นิสิต อาจทำให้นิสิตเกิดความ เข้าใจมากยิ่งขึ้น และทำให้นิสิตนำไปใช้ในการศึกษาได้ต่อไป

1.2 ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย พบว่า นิสิตหลายคนยังไม่ เข้าใจถึงความหมาย และความสำคัญของแรงบันดาลใจเท่าที่ควร ดังนั้น อาจารย์ผู้สอน ควรให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแรงบันดาลใจแก่นิสิต และยังสามารถสอดแทรก ความรู้อื่นๆนอกเหนือจาก ความรู้ทางด้านแรงบันดาลใจ เพื่อให้นิสิตได้มีความรู้ และนำไปใช้ได้จริง ในการประกอบอาชีพ ข้างหน้า

1.3 ด้านประสบการณ์การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย พบว่า นิสิตที่เข้ารับการศึกษายังคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่วนใหญ่ มาจากระดับมัธยมศึกษาตอน ปลาย ซึ่งอาจทำให้ประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์น้อยกว่า นักเรียนที่มาจากระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพ ดังนั้น ครู อาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญเอง ควรใส่ใจ และใช้เวลาปรึกษากับเด็กกลุ่มนี้เป็นพิเศษ เพื่อจะได้แนะนำ ชี้แนะ เกี่ยวกับการทำงานที่ถูกต้องแก่นักเรียนกลุ่มนี้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความต้องการของนิสิตหรือความช่วยเหลือต่างๆเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย เพื่อจะได้นำข้อมูลไปพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

2.2 ควรศึกษาจิตวิทยาด้านอื่นๆ นอกเหนือจากความสนใจ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับใช้ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ให้นิสิตได้มีความรู้เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากความสนใจ

2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่นนอกเหนือจากตัวแปรที่ได้ศึกษาแล้ว เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ให้ได้ นำไปปรับปรุง เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนต่อไป

2.4 ควรมีการต่อยอดงานวิจัยเรื่องนี้ เพื่อพัฒนางานนาฏศิลป์ไทยต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงงษ์. (2528). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .ถ่ายเอกสาร.
- เกษม เขมรินทร์.(2514). *ชีวิตนักศึกษา.คอมมหาวิทาลัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย กฤติมา พิตยาวัฒน์ชัย. (2556, 10 มิถุนายน). สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กฤษณา ศักดิ์ศรี.(2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว.คณะวิชา ครุศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2556). สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2556. จาก <http://fofa.swu.ac.th/>
- คมชัดลึก. (2556). *สังคม-ศิลปะ-วัฒนธรรม*. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2556, จาก <http://www.komchadluek.net/detail.html>.
- ศีกฤทธิ์ ปราโมทย์. (2534). *การสัมมนาสาธิต นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉันทนา เอี่ยมสกุล.(2553). *ศิลปะการออกแบบท่าเต้น: นาฏศิลป์ไทยสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฐิติรัตน์ เกิดหาญ. (2555). *นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.
- ดาริณี ชำนาญหมอ. (2551). *โครงการจัดตั้งคณะนาฏศิลป์ร่วมสมัย Creative Dance Studio*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร
- ดิลก ดิลกานนท์. (2534). *การฝึกทักษะการคิดเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์*. ปริญญาศึกษาดุษฎีบัณฑิต กศ.ด.(สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล. (2517). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โปธิสามต้นการพิมพ์
- ธนิดา เสนชัย. (2555, 24 ธันวาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่ภาควิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธวัลรัตน์ พลเจริญ. (2546). *ทัศนะของนิสิตต่อการจัดการสอนสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์.ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ธิดาพร อดทน.หนังสืออนุสรณ์เนื่องในพิธีพระราชทานเพลิงศพ นางเฉลย ศุขะวณิช ท.ม. ต.ช.

ศิลปินแห่งชาติ.

ธิดาภรณ์ สอนนุช. (2556, 19 มีนาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่คณะศิลปกรรม-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิวัฒน์ วารสาร. (2550). ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อคุณภาพการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร

แนวคิดและแรงบันดาลใจทางศิลปะ. (2558) . สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2558,

จาก www.teacher.ssru.ac.th/somsak_kl/file.php/1/.../w3_inspiration.

บ้านนาฏศิลป์ไทย. (2556). สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2556,

จาก <http://www.natasinThai.com/value.html>.

ประเภทของศิลปะและการจัดองค์ประกอบศิลป์. (2556). สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2556,

จาก <http://www.hosting.cmru.ac.th/ruth/lesson/unit3.htm>.

ประสาธ อิศรปริดา. (2538). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.

ปวันดา แก้วงาม. (2555, 24 ธันวาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์
ที่คณะศิลปกรรม-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปิยวดี มากพา. (2554) รายงานการวิจัย.นาฏศิลป์ไทย: การสังเคราะห์องค์ความรู้จากวิทยานิพนธ์
ด้านนาฏศิลป์ไทย. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร

----- (2556, มกราคม-มิถุนายน). การสังเคราะห์งานวิจัยทางนาฏศิลป์ ,วารสารสถาบัน

วัฒนธรรมและศิลปะ. 2 (14):116

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด

เปรมกมล รัตนกลาง. (2556,6 พฤษภาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์

ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ฝน แสงสิงห์แก้ว. (2546, มกราคม – มิถุนายน). ของดีในเมืองไทย. วารสารสถาบันวิจัย

ศิลปวัฒนธรรม.2 (8): 33

พิมพ์ดี อวยพรชัยสกุล. (2555, 24 ธันวาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์

ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- พันทิพา สิงห์จตุต. (ม.ป.ป.). หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แหล่งเรียนรู้ ครูภูมิปัญญาไทย.เรื่อง
 วัฒนาการนาฏศิลป์ไทย.
- เพียงอ้อ ตรีแก้ว. (2556, 6 พฤษภาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่สำนักหอสมุดกลาง
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พจนินชา จันทร์ศิริ.(2552).ทัศนะต่อการเรียนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ไทยของนักศึกษาดุริยางค์ไทย
 และนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- ภาณุวัฒน์ สว่างแสง.(2554). แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีระบบรับตรง
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม. การวิจัย
 การศึกษา):มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ถ่ายเอกสาร
- ภัสชล พลเจริญ. (2547 มกราคม - มิถุนายน). นาฏศิลป์ไทย ศาสตร์แห่งการบูชาครูและฝึกฝน:
 วารสารศิลปกรรมศาสตร์. 12 (1): 9
- มาลินี จุฑาปะมา. (2554). จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ: เรวัตการพิมพ์
- มลธิรา มีทรัพย์. (2547). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในวิธีสอนวิชา
 วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้น ปวส. 2 วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน ที่ได้รับการสอน
 โดยวิธีการเรียนแบบ ร่วมมือ (เทคนิคการสอนแบบ Jigsaw) ภาคเรียนที่2 ปีการศึกษา
 2546 วิทยาลัยการอาชีพบาง สะพาน. ประจวบคีรีขันธ์: วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน.
 ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2556). สืบค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2555, จาก <http://www.swu.ac.th>
 มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ 21 พฤศจิกายน 2555,
 จาก <http://www.hosting.cmru.ac.th/ruth/lesson/unit3.htm>
- มุกดา ศรียงค์; และคนอื่นๆ. (2540). จิตวิทยาทั่วไป.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มุกทิศา คุยเพี้ยภูมิ. (2552). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา สถาบัน
 บัณฑิตพัฒนศิลป์.ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ถ่ายเอกสาร.
- ระวีวรรณ วรรณวิไชย. (2545). การวิเคราะห์ปริญญานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ทางด้านนาฏศิลป์ไทย
 ระหว่างปีการศึกษา 2515 ถึง 2543.ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (ศิลปศึกษา) .
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

ระวีวรรณ วรรณวิไชย. (2556,10 พฤศจิกายน) สัมภาษณ์โดย น.ส.พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รานี ชัยสงคราม. (2544). *นาฏศิลป์ไทยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณสุภา

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2556, จาก

<http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp>

รายชื่อคณะศิลปกรรมศาสตร์ในประเทศไทย. (2556). สืบค้นเมื่อ 6 กุมภาพันธ์ 2556, จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki>.

เรณู โกศินานนท์. (2545). *นาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

โรงเรียนเมืองหลวง. (2556). สืบค้นเมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2556.

จาก <https://sites.google.com/site/ajanthus/>.

วนิจ บรรจงและคนอื่นๆ. (2515). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพมหานครพิมพ์.

วารุณี สกุลภารักษ์. (2545). *การศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด*

*ประสบการณ์พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย.ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การศึกษา
ปฐมวัย)* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิภาวี พิศาลบุรณะ. (2556, 24 ธันวาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่คณะศิลปกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัฒนาพร เชื้อนสุวรรณ. (2556). *สุนทรียศาสตร์*. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2556.

จาก <http://www.media.rmutt.ac.th/media/CBT/Education/>

----- (2547). *สุนทรียศาสตร์ Aesthetics*. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2558, จาก

[http://203.158.253.5/wbi/Education/%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%20\(Aesthetics\)/unt5/52hom%20theory%20critic.htm](http://203.158.253.5/wbi/Education/%E0%B8%AA%E0%B8%B8%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%A8%E0%B8%B2%E0%B8%AA%E0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B9%8C%20(Aesthetics)/unt5/52hom%20theory%20critic.htm)

วิทวัส กรมณีโรจน์. (2556). *ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรปริญญา
ตรี สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ.ถ่ายเอกสาร.

วิมลศรี อุปรมย์. (2553). *นาฏกรรมและการละคร*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- วิไลพร คำสะอาด. (2541). การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษา ความคิดสร้างสรรค์ และความสนใจในวิธีสอนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนกับการสอนตามคู่มือ. ปรินซ์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2554). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: นำศิลป์โฆษณา.
- สวภา เวชสุภักษ์. (2553). วัฒนธรรมการแสดงของราชสำนักไทย รำเดี่ยวตัวนางในละครใน. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮาส์.
- สาลี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2521) ป.ม.ช. (นาฏศิลป์) ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสาวนิต วิงวอน. (2543). การเขียนผลงานทางนาฏศิลป์. ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวลักษณ์ สามเกสร. (2556, 14 มิถุนายน) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธิดา หงษาชาติ. (2539:44-45). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบันและพฤติกรรมรับข่าวสารกับความรู้และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤติทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- สุมิตร เทพวงษ์. (2548). นาฏศิลป์ไทย: นาฏศิลป์สำหรับครูประถมศึกษา-อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2533) . จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวพร ตั้งสมวรพงษ์. (2542). การพัฒนาบัณฑิตในยุคโลกาภิวัตน์. รวมบทความวิชาการอุดมศึกษา. หน้า 77-78. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย ฐัญธนกุล. (ม.ป.ป.). จิตวิทยาการศึกษา. พิษณุโลก: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร

- สมปอง นกน้อย. (2550). *คุณลักษณะของครูผู้สอนนาฏศิลป์ไทย ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษา ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร
- สมศักดิ์ คำศรี. (ม.ป.ป.). *จิตวิทยาการศึกษา*. มหาสารคาม วิทยาลัยครูมหาสารคาม, ถ่ายเอกสาร
สำเนาวิชา จิตศิลป์. (2538). *มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนาการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อาทิตยา วีระพงศ์. (2556, 14 มิถุนายน) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์ ที่สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารยา แจ่มจันทร์. (2556, 6 พฤษภาคม) สัมภาษณ์โดย พรพรรณ ครอบทรัพย์
ที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). *จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ไผ่ไหม เอ็ดดูเคท
----- (2537). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
----- (2519). *ศิลปะกับมนุษย์*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- อมรา กล้าเจริญ. (2542) *สุนทรียนาฏศิลป์ไทย*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อุษา สบถกษ์. (2545). *การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนนาฏยศาสตร์ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
ทางนาฏศิลป์ของผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ไทย ในสถาบันอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- Cronbach, Lee Joseph. (1984). *Essentials of Psychology Testing*. 3rd ed. New York: Harper
And Row Publishers
- Dewey, John. (1959). *Dictionary of Education*. New York : Philosophical Library.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education*. 5th ed. New
York: McGraw – Hill.
- Honey P ;& Munford A. (1992). *The manual of learning styles* (2nd ed.). Maidenhead, UK:
Peter Honey and Alan Munford
- Huston J. (1985). *Motivation*. London: Collier Macmillan Publisher
- Likert, R. A. (1932, May). "Technique for the Measurement of Attitudes," *Arch Psychological*.
25(140): 1–55.

Powell, Marvin.(1963) .*The Psychology of Adolescence*. New York : The Bobless Merrill
Company.

ภาคผนวก

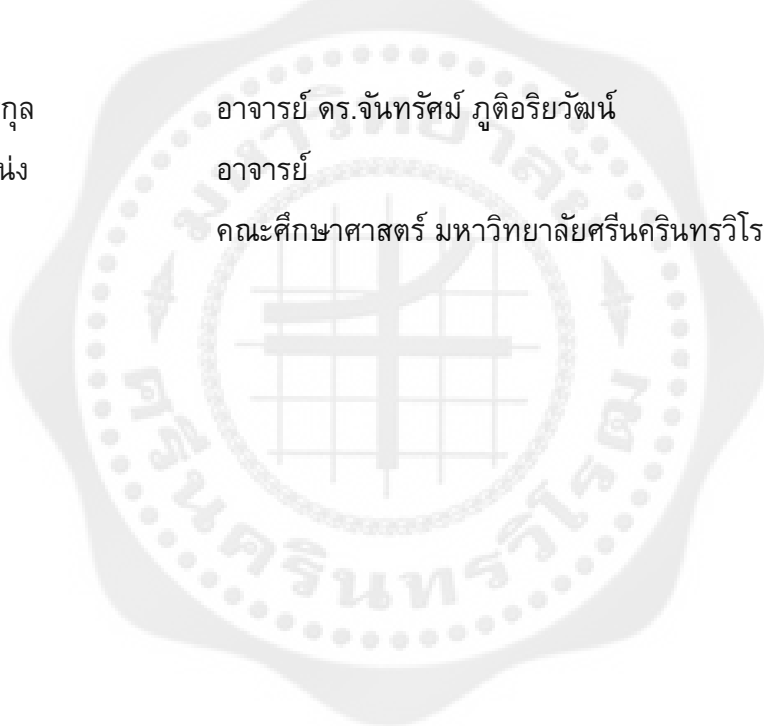

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจความเที่ยงแบบสอบถาม

1. ชื่อ-สกุล รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา วัฒนานรงค์
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ-สกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ วรรณวิไชย
ตำแหน่ง คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
สังกัด คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ-สกุล อาจารย์ ดร.จันทรัมย์ ภูติอริยวัฒน์
ตำแหน่ง อาจารย์
สังกัด คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข
หนังสือนำและแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/๒๒๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ พฤษภาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์

เนื่องด้วย นางสาวพรพรรณ ครอบทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานินพนธ์ เรื่อง "การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" โดยมี อาจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานินพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพรพรรณ ครอบทรัพย์ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 091-009-7028

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 0519.12/๒๖๔๒ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม 2557

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์

เนื่องด้วย นางสาวพรพรรณ ครอบทรัพย์ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอุดมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทยของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ ดร.จตุพล ยงคร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวพรพรรณ ครอบทรัพย์ และ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 091-009-7028

แบบสอบถาม

**เรื่อง การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอก นาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ ชั้นปี กลุ่มที่เข้าเรียน ประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสนใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ใน 3 ด้านคือ ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ด้านประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอย่างเสรี

2. ในการตอบ ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาคำถามแต่ละข้อ และโปรดตอบตามความสนใจที่เป็นจริงของท่าน ว่าตรงกับความสนใจของท่านมากน้อยเพียงใด โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่า ซึ่งแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องดังกล่าวมีความสนใจในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะมีประโยชน์ต่อการการปรับปรุงและพัฒนา การจัดการเรียนการสอน การทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตมากยิ่งขึ้น

ข้อมูลจากแบบสอบถามจะเก็บเป็นความลับ และไม่ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนแต่อย่างใด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับสถานภาพของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. ชั้นปี

() ชั้นปีที่ 1

() ชั้นปีที่ 2

() ชั้นปีที่ 3

() ชั้นปีที่ 4

3. กลุ่มที่เข้าเรียน

() มัธยมศึกษาตอนปลาย

() ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

4. ประเภทของงานนาฏศิลป์ที่สนใจ

() นาฏศิลป์พื้นบ้าน

() นาฏศิลป์ราชสำนัก

() นาฏศิลป์ปรับปรุง

.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์
ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อที่	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
	ด้านแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย					
1	อาจารย์ที่ปรึกษาได้อภิปราย ชี้แนะถึงความสำคัญของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย					
2	อาจารย์ที่ปรึกษาให้นิสิตได้อภิปรายถึงคุณภาพของงานศิลปะที่เกิดจากแรงบันดาลใจโดยการเปรียบเทียบงานศิลปะที่เกิดจากแรงบันดาลใจและไม่เกิดจากแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะ					
3	ทางสาขาวิชา เปิดโอกาสให้นิสิตได้เรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์เพื่อสร้างแรงบันดาลใจแก่นิสิต					
4	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตได้ค้นพบแรงบันดาลใจทั้งใจและนอกประเทศ					
5	อาจารย์ประจำวิชาแนะนำแนวทางในการค้นหาแรงบันดาลใจ					
6	มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างสรรค์งานผ่านแรงบันดาลใจเพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์งานโดยผ่านแรงบันดาลใจ					
7	มีการฝึกฝนให้นิสิตสร้างสรรค์ผลงานจากแรงบันดาลใจของตนเอง					
8	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตได้สร้างสรรค์ผลงานผ่านแรงบันดาลใจในรูปแบบต่างๆ					

ข้อที่	การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
9	มีการกระตุ้นให้นิสิตใช้แรงบันดาลใจในการสร้างสรรคงานที่แปลกใหม่และสามารถนำเผยแพร่สู่สาธารณะชนได้					
10	มีการให้คำแนะนำหรือให้แนวคิดหากนิสิตสร้างสรรคงานไม่ตรงตามแรงบันดาลใจที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้					
11	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตพบกับอาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อสอบถามและแนะนำแนวทางในการประยุกต์แรงบันดาลใจ					
12	มีการแนะนำ ปลูกฝังให้นิสิต รู้จักแรงบันดาลใจตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาในปีการศึกษาแรก					
13	มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับแรงบันดาลใจให้นิสิตได้ศึกษา					
14	ให้นิสิตศึกษาแรงบันดาลใจตามความสนใจด้วยตนเองโดยมีอาจารย์คอยให้คำปรึกษา					
15	แรงบันดาลใจเป็นส่วนหนึ่งของวิชาจิตวิทยาที่ควรบรรจุลงในหลักสูตรการเรียนการสอนของการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยด้วย					
16	มีการติดตามผลงานการสร้างสรรคของนิสิตหลังจากได้รับการแนะนำที่ถูกต้องแล้ว					
17	มีการตรวจสอบนิสิตอย่างใกล้ชิดว่ามีความเข้าใจในเรื่องแรงบันดาลใจถูกต้องหรือไม่					
18	มีการเรียนเชิญอาจารย์ หรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยาแนะนำความรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของแรงบันดาลใจที่ถูกต้อง					
19	เปิดโอกาสให้นิสิตสร้างสรรคงานตามแรงบันดาลใจของตนเอง					
20	มีการจัดงานแสดงผลงานทางศิลปะที่ดี และมีคุณค่า ที่เกิดจากแรงบันดาลใจที่แท้จริงของศิลปินเพื่อนำไปประยุกต์ใช้					
21	ให้นิสิตได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคงาน					

ข้อที่	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
22	มีการแลกเปลี่ยนความรู้โดยผ่านการทำงานร่วมกันภายใต้แรงบันดาลใจเดียวกันเพื่อให้ันสเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับแรงบันดาลใจมากยิ่งขึ้น					
23	มีการจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมอภิปราย ในหัวข้อเกี่ยวกับแรงบันดาลใจของศิลปินชั้นแนวหน้าของโลก					
	ด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย					
1	มีการแนะนำขั้นตอนการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยก่อนลงมือปฏิบัติจริง					
2	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย มาให้ความรู้ ความเข้าใจในการสร้างสรรค์งาน					
3	มีการให้เวลาในนิตินในการเรียนรู้ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานทางนาฏศิลป์ไทยอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา					
4	มีการจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติหรือมีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์ผลงานให้แก่ นิสิต เพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น					
5	มีการนำผลงานที่ได้ผ่านวิธีการสร้างสรรค์ผลงานอย่างถูกต้อง ออกเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อเป็นการสร้างความชำนาญในการสร้างสรรค์งาน					
6	มีการบรรยาย ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติแก่นิสิตก่อนลงมือปฏิบัติจริง					
7	มีการนำหลักการ วิธีการของสร้างสรรค์งาน จากศาสตร์วิชาอื่น ๆ เช่น จากวิชานาฏศิลป์สากล หรือ จากวิชาการแสดง					

ข้อที่	การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
	เป็นต้น มาใช้บูรณาการเกี่ยวกับการสอนการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย					
8	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตศึกษาวิธีการสร้างสรรค้งานจากทั่วมุมโลก					
9	มีการนำประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบคำบรรยาย การเรียนการสอน					
10	มีการให้ความรู้ด้านอื่น นอกเหนือจากวิธีการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย เช่น การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การออกแบบท่ารำ เพื่อให้นิสิตนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ต่อไป					
11	มีการเปิดโอกาสให้นิสิตนำองค์ประกอบความรู้ทางด้านนาฏศิลป์ไทยที่ได้เรียนมาประยุกต์เป็นผลงานนาฏศิลป์					
12	มีการแนะนำวิธีการสร้างสรรค้งานอย่างละเอียด เป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน และเข้าใจง่าย					
13	มีการฝึกปฏิบัติเป็นขั้นตอนตามกระบวนการที่นิสิตได้เรียนมาในเบื้องต้น					
14	มีอาจารย์ประจำวิชาให้คำแนะนำแก่นิสิตสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย					
15	มีการเปรียบเทียบวิธีการสร้างสรรค้งานกับงานนาฏศิลป์ชาติอื่น เพื่อนำมาปรับใช้กับการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทยให้มีรูปแบบหลากหลายมากยิ่งขึ้น					
16	มีการยกระดับคุณภาพวิธีการสร้างสรรค้งานให้มีคุณภาพมากขึ้น					

ข้อที่	การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
17	อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเกี่ยวกับผลงานการสร้างสรรค้งานอย่างตรงไปตรงมา ไม่ลำเอียง					
18	มีการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค้งานผลงานทุกชั้นปี					
19	มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างสรรค้งานจากสถาบันอื่นๆ					
20	มีการเปิดโอกาสให้แสดงผลงานการสร้างสรรค้งานตามสถานที่ต่างๆ					
21	มีการบันทึกขั้นตอนการสร้างสรรค้งานผลงาน เพื่อให้เป็นประโยชน์กับนิสิตรุ่นหลังต่อไป					
22	เมื่อหลังการสร้างสรรค้งานผลงานเสร็จเรียบร้อย มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนถึงปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำมาเป็นประสบการณ์เพิ่มเติม					
23	มีการเปรียบเทียบผลงานการสร้างสรรค้งานที่ดี และไม่ดี เพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุงให้มีความงดงามมากยิ่งขึ้น					
ข้อที่	การสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านประสบการณ์ในการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์ไทย						
1	อาจารย์ที่ปรึกษาให้นักศึกษาฝึกฝนการสร้างสรรค้งานนาฏศิลป์สม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสบการณ์ทางนาฏศิลป์					

2	เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนที่มีประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ไทยได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนในชั้นเรียนผ่านการพูดคุยสนทนา ชักถามปัญหา					
3	เปิดโอกาสให้นิสิตทุกคนในสาขาวิชาได้เข้าร่วมการแสดงในการจัดงานต่างๆในมหาวิทยาลัย เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์					
4	มีการแนะนำนิสิต ถึงแหล่งค้นหาประสบการณ์ใหม่ ในการค้นหาประสบการณ์เพิ่มเติม สามารถหาได้จากที่ใดบ้าง					
5	ให้การเรียนการสอนคณาจารย์ในสาขานาฏศิลป์มีส่วนช่วยในการสร้างประสบการณ์ในสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทย					
6	นิสิตควรศึกษาประสบการณ์ทางการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยที่แปลกใหม่ จากสถานที่ต่างๆหรือบุคคลต่างๆด้วยตนเอง เพื่อเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ทางนาฏศิลป์ให้กับตนเอง					
7	ให้นิสิตทุกคน ช่วยกันสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยที่ดีที่มีคุณค่า เพื่อเพิ่มประสบการณ์ในการทำงานมากยิ่งขึ้น					
8	มีการให้นิสิตศึกษาประสบการณ์การสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ไทยในรูปแบบต่างๆ จากศิลปินที่มีชื่อเสียง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างสรรคงานนาฏศิลป์ของตนเองของตนเอง					
9	การให้นิสิตได้มีการเรียนนาฏศิลป์ไทยและฝึกปฏิบัติสร้างสรรคผลงานเป็นระยะเวลานาน จะช่วยให้นิสิตมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น					
10	มีการนำประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ชาติต่างๆ ให้นิสิตได้รับชมเพื่อช่วยให้นิสิตสามารถสร้างสรรคงานได้แปลกใหม่ และมีคุณค่ามากขึ้น					

ข้อที่	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
11	จัดให้นิสิตมีการเรียนประวัติและประสบการณ์ของศิลปินที่มีผลงานศิลปะที่โดดเด่นจากทั่วมุมโลก เพื่อจะได้นำประสบการณ์เหล่านี้มาพัฒนาปรับปรุงเกิดเป็นความคิดแปลกใหม่มากยิ่งขึ้น					
12	อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดสำหรับผู้ที่ไม่ มีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยมาก่อน					
13	มีการกระตุ้น ผลักดันให้การเรียนนาฏศิลป์ไทยในระดับอุดมศึกษาสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทยได้					
14	มีการให้นิสิตแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์กับเพื่อน อาจารย์หรือผู้เชี่ยวชาญ จะทำให้นิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยมาก่อนกล้าที่จะสร้างสรรค์ผลงานได้มากขึ้น					
15	อาจารย์ที่อภิปรายให้นิสิตเห็นว่าประสบการณ์ช่วยให้ผู้สร้างสรรค์งานเกิดความคิดที่จะนำไปสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทยในหลากหลายรูปแบบ					
16	นิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ไทยมาก่อน อาจารย์ที่ปรึกษานิสิตหมั่นฝึกฝนทักษะ และฝึกปฏิบัติการสร้างสรรค์งานบ่อยๆเพื่อช่วยให้นิสิตมีประสบการณ์มากยิ่งขึ้น					
17	นิสิตที่มีประสบการณ์ทางด้านนาฏศิลป์ต่างกัน มีการเปิดโอกาสให้ร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานนาฏศิลป์ไทย เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน					

ข้อที่	การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย	ระดับความสนใจ				
		5	4	3	2	1
18	การได้เรียนรู้ หลักการและวิธีการต่างๆทางนาฏศิลป์ ในระยะเวลาประมาณ 1 ปีการศึกษา สามารถช่วยให้มีนิสัยมีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ได้ดี					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-end Response Questions) เพื่อให้ผู้รับบริการตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างเสรี

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณความร่วมมือที่ท่านตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

คำอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกรายข้อ

อำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม การสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ไทย ของนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	5.00	1	4.96	1	4.00
2	3.80	2	5.00	2	5.00
3	3.77	3	2.03	3	3.39
4	1.87	4	1.92	4	3.49
5	3.29	5	2.75	5	3.29
6	4.00	6	3.20	6	3.29
7	3.21	7	2.53	7	4.50
8	1.20	8	1.75	8	7.00
9	6.00	9	2.45	9	4.35
10	3.20	10	3.45	10	2.30
11	2.95	11	2.10	11	3.27
12	4.37	12	2.12	12	6.00
13	2.10	13	1.95	13	8.00
14	5.00	14	1.60	14	9.70
15	1.79	15	1.48	15	4.55
16	4.00	16	2.84	16	3.61
17	2.84	17	2.17	17	2.89
18	5.10	18	2.90	18	3.00
19	3.86	19	3.29		
20	2.80	20	1.92		
21	1.85	21	3.70		
22	2.89	22	3.63		
23	3.47	23	9.71		

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .933

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวพรพรรณ ครอบทรัพย์
วันเดือนปีเกิด	16 พฤษภาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดชลบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 77/155 ม.1 ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี 20150
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนานาชาติเซนต์แอนดรูส์ กรีนวัลเลย์ บ้านฉาง จ.ระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ศิลป์ภาษาจีน) โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์
พ.ศ. 2554	ศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต (ศป.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2558	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารและการจัดการ การศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ